

primorski

dnevnik

P.P. 126
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIZNICA

8554 AA

60100200

Polština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 186 (11.602)

Trst, sreda, 10. avgusta 1968

Danes začetek razprave o zaupnici

Predsednik vlade Craxi prebral v zbornici svoj politični program

Dve vprašanji

BOGO SAMSA

Novi socialistični predsednik vlade je imel po splošnem mnenju precej učinkovit in spreten nastopni govor. Kot poročamo, je orisal pet osnovnih točk programa, ki so zelo natančno razložene v preko 60 strani dolgem pisanem dokumentu, sestavnem delu programskih izjav.

Prav iz te programske izjave izhaja naša zaskrbljenost in kritika, ki jo moramo takoj izreči. Prvi del specifičnega poglavja (sorazmerno dolga, saj zajema dobro tiskano stran programskih obvez), je splošen in govori o obvezah do dežel in pokrajin s posebnim statutom in njihovih političnih, etničnih in kulturnih značilnostih, globoko zakoreninjenih in zaimplantiranih po ustavi. Nadalje omenja, da je treba čimprej rešiti probleme v zvezi z izvajanjem že obstoječih določil in odobriti izvršilne norme, ki se niso bile sprejete. To bi lahko razumeli, da gre tudi za deželo Furlanijo - Julijsko krajino in njeno obnovo po potresu, njeno vlogo mostu in, kar nas še posebej zanima, za obvezo do globalnega zakona za zaščito slovenske manjšine v Italiji.

Morda to tudi pomeni, toda dejstvo je, da so južnotirolski Nemci zelo podrobno omenjeni, navedene vse njihove zahteve, da je dolg, podroben odstavek s konkretnimi obvezami po sveteni Dolini Aosta. Nam ni posvečena niti ena sama besedica.

Zastavlja se dve vprašanji. 1. Zakaj v programu ni omenjena dežela Furlanija - Julijska krajina s specifičnimi potrebami kot je to pismeno opozoril predsednik deželne vlade Colaninno? 2. Še zlasti pa čudi in zaskrbljuje, da nismo specifično omenjeni Slovenci in naše potrebe po globalni zaščiti.

V veliki dvorani Transatlantica smo v tej zvezi čuli od «naših» (v smislu «deželnih») poslancev besede zaskrbljenosti. Slišali smo tudi pozive, naj na današnji in jutrišnji debati nekaj popravijo, morda naj pride celo do odziva v tej smeri. Toda ostane prvi zaskrbljujoč vtis in ne preveč optimistično pričakovanje, da bi se med razpravo lahko še kaj popravilo. Že je namreč znano, da bo razprava zelo načelna, v njo bodo posegli samo najvidnejši predstavniki (za KPI Berlinguer, za KD De Mita) in torej ne bo mesta za specifična vprašanja.

O Slovencih niti besede - Velik pomen sodelovanju z Jugoslavijo

(Od našega poročevalca)

RIM — Predsednik vlade Bettino Craxi je včeraj prebral pred poslansko zbornico politično poročilo o programu nove vlade. Predsednik vlade je svojo politično programsko izjavo razdelil na pet poglavij, in sicer: mednarodno politiko s posebnim poudarkom na vlogi, ki naj jo ima Italija v Sredozemlju, reševanje sedanje hude gospodarske krize v luči razvoja in zaposlovanja, problem družbene politike, s posebnim poudarkom na vprašanje zdravstva, boj proti kriminalu, seveda v prvi vrsti proti mafiji ter reforma in moralizacija institucij.

V programsko izjavo, ki jo je dal razdeliti med poslance, je Craxi vključil tudi besede o velikem pomenu, ki ga pripisuje Italiji sodelovanju z Jugoslavijo in katero ima za dejavnik stabilnosti, za kar je Italija močno zainteresirana. V programski izjavi pa ni nobene obveze v zvezi z globalno zaščito slovenske manjšine v Italiji. Craxi je sicer omenil dežele in pokrajine s posebnim statutom, ven-

dar pa je v tem okviru obširno in podrobno obravnaval problematiko Južne Tirolske in Doline Aoste, medtem ko Furlanije - Julijske krajine in slovenske manjšine sploh ne omenja.

Danes se začne razprava o zaupnici, današnji dan bo v tej razpravi gotovo najpomembnejši, saj bosta dopoldne govorila De Mita in Berlinguer.

Pet osnovnih točk za vlado, ki naj bi trajala tri leta. To je Craxijev program, ki ga je predsednik vlade v sintetični obliki podal včeraj v poslanski zbornici.

Craxi je seveda začel s politično oceno zadnjih volitev in sestave njegove vlade. Oceno, ki je bila dokaj rutinska in v kateri je morda edina zanimivost v tem, da je predsednik vlade sicer govoril o «odprtosti» njegove večine in o potrebi po sodelovanju s strani opozicije, vendar ni pri tem niti enkrat imenoval komunistične partije.

Novost pa je vsekakor v dejstvu, da

BOJAN BREZIGAR

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

58 novih podtajnikov

Novi podtajniki, ki jih je včeraj imenovala vlada, so že prisegli. Med njimi je samo eden iz naše dežele, in sicer demokristijan Fioret, ki je ohranil podtajništvo v ministrstvu za zunanje zadeve. Craxi je imenoval za podtajnika za zunanje zadeve tudi republikanko Susanno Agnelli (na sliki)

NA 2. STRANI

Preiskava o umoru Chinnicija

PALERMO — Libanonskega državljana, ki ga je policija aretirala v zvezi z umorom palermškega preiskovalnega sodnika Rocca Chinnicija sta že dalj časa iskali državni pravdniki iz Trsta in iz Milana in sicer v zvezi s preiskavo o prekupevanju in razpečevanju mamil. Imena niso sporočili, vendar kaže, da je prav omenjeni libanonski državljan priskrbel atentatorjem eksploziv z napravo, s katerim so ga razstrelili.

Medtem je državni pravdnik iz Caltanissette Patane, ki vodi preiskavo o Chinnicijevi smrti, podpisal zaporne naloge tudi za tri bratrance Greco iz palermške mestne četrti Ciaculli. Policija bolj ali manj vneto išče Salvatoreja Greca že kakih 20 let, kljub temu pa možakar še naprej vodi najpomembnejšo mafijsko družino na Siciliji. Druga dva bratranca Greco pa sta izginila junija lani, ko je njuno ime bilo vpleteno v preiskavo o umoru generala Dalla Chiese. Družina Greco je tesno vpletena v vso trgovino z mamili, ki cvete med Sicilijo in Združenimi državami.

Policija je v tem času odkrila, da so eksplozijo, ki je povzročila Chinnicijevo smrt sprožili z detonatorjem tipa «remote timer», ki ga prodajajo v Milanu. Sedaj skušajo ugotoviti, komu so prodali te vrste timer.

Koh Bak Kin, singapurski prekupevalec z mamili, ki so ga pred dnevi prepeljali v Italijo in je trenutno pod strogim policijskim nadzorstvom je baje pristal, da pove preiskovalcem vse, kar ve o mednarodni trgovini z mamili. Gre poudariti, da je Koh Bak Kin bil glavni dobavitelj mamila za sicilisko mafijo.

TRST: DOPOLNILNA BLAGAJNA SE ŠIRI

Konec meseca pojde za tri mesece v dopolnilno blagajno 456 delavcev Tovarne velikih motorjev GMT pri Boljuncu. Nadaljnjih 180 delovnih moči obrata VM1 (mali in srednji ladijski motorji) in VM2 (suhozemni motorji) in 510 uslužbencev škedenjske železarne Terni je vanjo že bilo vpisanih. Podobna usoda grozi delavstvu Tržaškega arzenala sv. Marka: dela zaenkrat ne manjka, toda naročila so se iztekla, novih pa ni. Pravijo, da so vsega tega krive tržne razmere. V resnici gre krivdo iskati v kratkovidnosti krajevnih tovarnarjev in v nesmotrni industrijski politiki na državni ravni, katere značilen primer je najnovejši načrt IRI o preustroju ladjedelstva.

NA 4. STRANI

Deportiranci se še borijo

Bivši deportiranci v nemška uničevalna taborišča in preganjanci tržaške Rižarne se morajo, 38 let po koncu vojne, še vedno boriti za doseg priznane, odškodnine za vse groze, ki so jih preživeli v nacističnih kampih smrti. Italijanski parlament je sicer z zamudno pred tremi leti vendarle sprejel zakon, ki ureja dodeljevanje podpor bivšim preganjancem; zaradi tradicionalnih, a v tem primeru povsem neopravičljivih in že skrajno sramotnih zamud italijanske birokracije, pa je ostal ta zakon «de facto» le na papirju.

Posebna komisija je doslej, v treh letih, pregledala namreč le 2.400 od skupnih 40.000 prošelj za priznane. Če bo nadaljevala s tem ritmom, bo končala svoje delo čez trideset let...

NA 5. STRANI

Zadevo Negri bodo odložili?

RIM — Proti vsem pričakovanjem bo parlamentarna komisija, ki mora izdati dovoljenje za sodni postopek in morebitno aretacijo poslanca Tonija Negrija, razpravljala še danes. Sinočnje zasedanje so namreč le po nekaj minutah odložili, saj je bilo na dlani, da bi morebitno glasovanje o zadevi Negri razklopolo politične sile. Vsi so enotni samo glede sodnega postopka, o vprašanju aretacije pa so mnenja deljena. KPI, KD in MSI so za aretacijo, druge stranke pa temu v različnih odtokih nasprotujejo.

Po vsem sodeč bodo pat pozicijo premestili z glasovanjem o socialdemokratskem predlogu, ki predlaga zamrzitev primera Negri do septembra. Bržkone bodo danes ta kompromisni predlog tudi osvojili, z njim pa bodo le odložili reševanje tega izredno kočljivega primera.

Nikoli prej niso imele politične sile take naglice, da bi čimprej pooblastile sodstvo, naj postopa proti nekega poslanca italijanske republike, sedaj pa se kot kaže že zavedajo, da so se prenačili. Kriv ali nedolžen je Toni Negri že plačal težak davek preko štirih let preventivnega zapora, ne da bi mu do sedaj dokazali krivde.

NA 2. STRANI

V Helsinkih zlato za Covo

Zlato za Italijo v Helsinkih. Alberto Cova, knjigovodja ko ne teče, je brezhibno izračunal vse svoje možnosti kazal 28'01"04, kar je veljalo prvo mesto. Tek je bil taktične narave in je pomenil popoln polom dolgočnega šev iz Afrike.

Tretji dan prvenstva je prinesel nekaj kisika velesilam. Sovjetska zveza se je izkazala kar z dvema prvimi nastakovala svetovni rekord, sovjetski metalec kladiva Litvinov pa je glava NDR v sedmerboju, pričakovano zlato so ZDA osvojile v teku na 400 m čez ovire.

Od 21 možnih kolajin so jih kar 14 osvojile Sovjetska zveza, NDR in ZDA.

Danes bo Carl Lewis skušal v daljini postaviti nov svetovni rekord.

Italijan Cova na cilju

(Telefoto AP)

Po neredih v Comisu

COMISO — Ponedeljkovi neredi v Comisu, ki so «zaključili» tridnevni protest pacifistov proti namestitvi ameriških jadrskih raket «cruise», so močno odjeknili. Brutalen naval policije na demonstrante in zadržanje kvestorja v Ragusi sta izzvala vrsto ogorčenih protestov s strani prisotnih poslancev KPI, PDUP in DP, ki so zahtevali celo premestitev kvestorja.

V spopadih s policijo je bilo laže ranjenih okrog 60 oseb, agenti pa so aretirali tudi nemškega in italijanskega državljana.

NA 2. STRANI

Folklor v Gorici

Enajst folklornih skupin iz desetih evropskih držav bo od 26. do 28. avgusta sodelovalo na letošnjem mednarodnem folklorem natečaju v Gorici ter v folklorni paradi s katero se ta prireditve običajno zaključuje.

Svojo udeležbo so doslej potrdili plesalci in godci iz Češkoslovaške, Avstrije, Grčije, Španije, Švedske, Romunije, Madžarske, Irske, Jugoslavije in seveda Italije. Jugoslavijo bodo tokrat predstavljali plesalci iz Kostolaca, Italijo pa skupina s Sardinije in skupina Zjarri iz kraja San Benedetto Corone. Sestavljajo jo v glavnem pripadniki tamkaj živeče albanske skupnosti.

● **Craxi**

NADALJEVANJE S 1. STRANI

je Craxi dal velik poudarek mednarodnim vprašanjem, posebno politiki, ki naj jo Italija zavzema v Sredozemlju. Uvodoma pa je poudaril zavzetost vlade za mir in prizadevanje v boju proti lakoti v svetu, za kar so zelo zainteresirani radikalci, ki bi morda lahko celo zavzeli pozitivno stališče do vlade prav zaradi teh izjav. Ker pa se Craxi ni oddaljil od že znanih smernic italijanske zunanje politike — prizadevanje za razorožitev in za mednarodne sporazume, vendar zvestoba atlantskemu paktu in torej odločitvi o namestitvi evroizstrelkov, če ne pride prej do sporazuma.

Že naslov drugega poglavja — Reševanje gospodarske krize v luči razvoja in zaposlovanja — priča koliko fantazije je bilo potrebno za doseg kompromisa o tej točki. Od osnovne Craxijeve ugotovitve, da imajo vsi interes, da se spremeni tek dogodkov, pa do konkretnih rešitev, je pot zelo dolga. Tako na primer Craxi pravi, da je treba spoštovati dogovore o premični lestvici, vendar pri tem paziti na ravnotežje pri sklepanju pogodb, ki še niso bile sklenjene. Craxi je pripisal rasti vrednosti dolarja veliko odgovornost za naraščanje inflacije, pozval pa je vse, tudi in izrecno trgovce, naj sodelujejo v boju proti inflaciji. Vlada, je še dejal Craxi, ne bo povzela davkov, ampak se bo samo borila proti utajam. Zelo prazne pa so bile besede o zaposlovanju. Država si bo sicer prizadevala, vendar je višja zaposlitvena raven odvisna od stopnje razvoja gospodarstva. Kar pa zadeva državni primanjkljaj, je Craxi ponovil, da ga bodo zmanjšali, a ne z novimi davki.

Poglavje o zdravstvu in skrbstvu je sorazmerno kratko in se omejuje na ugotovitve, da Italijani drago plačujejo slabe storitve in da pripravlja vlada vrsto ukrepov in da področju ljudskih gradenj. Četrto poglavje vsebuje obvezo za boj proti organiziranemu kriminalu in še zlasti proti mafiji, v zadnjem poglavju pa je govor o reformi institucij. Craxijev program je zelo blizu programu, ki ga je pred letom dni predstavil Spadolini, le da Craxi ni zagrešil napake, da bi te postavke vključil v program vlade, kot že sprejete dogovore, ampak jih je ob vsaj navideznom spoštovanju popolne avtonomije parlamenta le navedel kot hipoteze, o katerih mora seveda odločiti parlament. Vsekakor je ponovno predvidena ustanovitev mešane parlamentarne komisije, ki bi proučevala to vprašanje.

Mnogo podrobneje je o vseh teh problemih govoril v programu, ki ga je dal Craxi razdeliti poslancem. Omenili bomo le, da ta program vsebuje že znani stavek iz Craxijevega programa o zainteresiranosti Italije za vlogo stabilnosti, ki jo ima Jugoslavija. Dlje se velja zaustaviti pri odstavku, ki ga je Craxi namenil avtonomnim deželam in pokrajinam: med vladnimi smernicami je tudi »valorizacija značilnosti dežel in pokrajin s posebnimi statuti, ki so osnovani na političnih, etničnih in kulturnih značilnostih, globoko ukoreninjenih in zajamčenih po ustavi. V tej perspektivi — je nadaljeval Craxi — je treba čimprej rešiti probleme v zvezi z izvajanjem že obstoječih določil ter pripraviti in odobriti izvršilne norme, ki še niso bile sprejete.« Tu je Craxi podrobno navedel nerešeno vprašanje v zvezi z nemško manjšino, vse do priznanja pristojnosti bencenske pokrajine nad Stelviom ter številna nerešena vprašanja Doline Aoste od elektrarn do cest. O deželi Furlaniji - Julijski krajini, o slovenski manjšini, pa Craxi ni vključil v program niti stavka.

V novi vladi bo 58 državnih podtajnikov Zagrizen boj za predsedstva komisij

RIM — Včeraj zjutraj ob 9.30 se je sestal v palači Chigi ministrski svet. Sejo je vodil predsednik vlade Bettino Craxi. Na dnevnem redu sta bili dve vprašanji. Po zaključku se je bilo objavljeno naslednje sporočilo: »Ministrski svet je na predlog predsednika vlade sprejel ukrep o imenovanju državnih podtajnikov... V nadaljevanju se je predsednik pojasnil svojim kolegom v vladi splošne smernice programske izjave... v poslanski zbornici. Ministrski svet je nadalje sklenil odložiti nekatere deželne in pokrajinske zakone in sicer na predlog ministra Romite».

Po seji je predsednik Craxi izjavil časnikarjem: »Zgodovinarji pripovedujejo o nekem ministrskem svetu, ki je čakal sedem ur na seznam podtajnikov in ki ga ni bilo od nikjer. Davi — je dejal — smo rešili zadevo za mnoge podtajnike, hvala bogu, v nekaj minutah.»

Vseh podtajnikov v Craxijevi vladi je 59, vključno s podtajnikom pri predsedstvu vlade posl. Amatom. Njihovo število se je povečalo v primerjavi s Fanfanijevo vlado (štiričlanska koalicija) za osem ter enega v primerjavi s Spadolinijevo. Število demokristjanov se je zvišalo od 28 na 31, socialisti so padli od 15 na 13, socialdemokratov

je 5 (kot prej), liberalci 4 (prej trije), republikanec pa je 6 (prej nobeden).

Minister Lagorio je izjavil, da ministrski svet ni imenoval podtajnika za varnostne službe. Zato domneva, da bo predsednik Craxi sam prevzel ta resor.

Med sedaj imenovanimi podtajniki je samo eden iz dežele Furlanije - Julijske krajine. Gre za demokristjana posl. Maria Fioreta, ki je podtajnik v ministrstvu za zunanje zadeve. Med štirimi podtajniki na tem ministrstvu je tudi republikanka sen. Susanna Agnelli.

Zdi se, da je bil boj v demokristjanskih vrstah za podtajniška mesta precej živahen. Zadeva pa se je rešila na precej uravnotežen način: od 31 demokristjanskih podtajnikov jih ima PAF (Piccoli, Andreotti, Fanfani) 10, Zaccagninijevo območje tudi 10. Forlanijeva skupina pa 11. Podtajniki so že prisegli.

Ostaja še odprto vprašanje predsednikov stalnih parlamentarnih komisij (pri poslanski zbornici in pri senatu). O tem bosta odločala danes oba domova. V prejšnjem zakonodajnem obdobju je imela KD predsedstvo v 7 komisijah v poslanski zbornici in prav toliko v senatu. PSI je imel po

tri v vsakem domu, PSDI enega v poslanski zbornici in enega v senatu, PRI enega v zbornici in enega v senatu. Liberalci so imeli enega predsednika v poslanski zbornici (obramba). To predsedstvo pa je prešlo proti koncu zakonodajnega obdobja v roke komunistov in sicer po nepričakovanem izidu glasovanja. V poslanski zbornici je 14 komisij, v senatu pa 12. V prejšnjem obdobju so dodelili eno predsedstvo tudi SVP (južnodolna Volkspartei). Tudi sedaj se demokristjani zavzemajo, da bi Volksparteiu pripadlo eno predsedniško mesto.

Včeraj zjutraj so se sestali predsedniki parlamentarnih skupin petčlanske koalicije, ki so razpravljali o vprašanju. Izoblikovali sta se precej jasno dve tezi: socialisti in republikanci se zavzemajo, da bi v seznam kandidatur za predsedniška mesta prišli tudi komunisti, demokristjani, liberalci in socialdemokrati pa zastopajo mnenje, da bi morali imenovati na ta mesta samo pripadnike petčlanske koalicije.

Na koncu naj še omenimo, da KD zahteva zase predsedstvo komisije za zunanje zadeve, da bi tako tudi bivši minister za zunanje zadeve Colombo prišel do položaja.

Ostri protesti nekaterih italijanskih poslancev

COMISO — Neredi, ki so sledili tridnevni protestu proti oboroževanju in še posebej proti namestitvi ameriških jedrskih raket »cruise« v Comisu na Siciliji, kjer je policija brutalno in s silo nagnala pacifiste, so močno odjeknili in bodo imeli posledice tudi na parlamentarni ravni. Obsodbe vredno je predvsem zadržanje kvestorja Borgeseja iz Raguse, ki je po besedah prisotnih poslancev sam skušal izzvati incidente, katerih obračun je okrog 60 več ali manj ranjenih. Dva pacifista pa je policija aretirala in ju bo danes zaslišal podpretor iz Comisa.

Ob dogodkih pred vhodom v vojaško oporišče v Comisu, kjer gradijo

poligon za ameriške evroizstrelke, so poročali včeraj nekateri poslanci KPI, PDUP in DP, ki so bili prisotni na kraju. Luciana Castellina se je novinarjem prikazala z obvezano roko (gre najbrž za zlom zapetjast), ki je posledica navala policije na pacifistično demonstracijo. Policija je brez vsakršnega razloga napadla, pravi Castellina in celo poteptala pacifiste, ki so mirno sedeli po tleh. Vsi poslanci pa so odločno obsodili ravnanje kvestorja Borgeseja, za katerega je komunist Corvisieri zahteval od notranjega ministra, da ga takoj premesti. Poslanec Crucianelli (PDUP) pa je za 22. oktober napovedal mednarodno pacifistično manifestacijo.

Praški so bonov ni

SKOPJE — Kljub temu da so police več skopskih samopostrežnih trgovin napolnjene z različnimi pralnimi praški, le teh ni mogoče kupiti. Bonov, za katere je ta izdelek mogoče dobiti, niso razdelili, kar se prej (z majhnimi izjemami) ni dogajalo. Razlog za to je, kot je sporočil svetovalec v komiteju za gospodarstvo skopske skupščine Živorad Polić, da komite nima bonov in da je večji del bonov zaklenjenih v predalih krajevnih skupnosti.

Na obiskih v krajevnih skupnostih v Skopju je Tanjug povsod dobil enak odgovor, da so tovariši, odgovorni za razdelitev bonov, na dopustu in da bodo bone delili šele po 15. avgustu.

Čudno je, da niso zagotovili zamenjave za te ljudi, ki so na oddihu in zaradi te neskrbnosti se morajo občasno zdaj znajti kot vedo in znajo, zaključuje Tanjug komentar. (dd)

RAZHAJANJA V KOMISIJI GLEDE TONIJA NEGRIJA

RIM — Na včerajšnjem drugem zasedanju parlamentarne komisije, ki mora izdati dovoljenje za sodni postopek in morebitno aretacijo radikalnega poslanca Tonija Negrija, so se v bistvu izluščile pozicije posameznih političnih skupin. V razpravi o poročilu liberalnega poslanca Stefana De Luce so skrajni stališči zavzeli misovci in radikalci. Prvi so za takojšnjo aretacijo glavnega obtoženca na procesu »7. april«, drugi pa temu odločno nasprotujejo. Upoštevajoč objektivne razloge se k aretaciji nagibajo tudi demokristjani in komunisti, medtem ko temu nasprotujejo socialisti, socialdemokrati pa bi najraje vso zadevo zamrzili do septembra.

Iz vsega tega sledi, da v komisiji ni enotnosti o tem kočljivem vpraša-

nju. Kljub objektivnim razlogom za ponovno aretacijo padovskega docenta in sedanjega poslanca, so moralni razlogi tako močni, da je odločitev vse prej kot lahka. Toni Negri je v preventivnem zaporu sedel vse predolgo, da bi ga lahko sedaj mirne duše ponovno spravili za zapahe. Za komuniste in demokristjane pa je obtožnica tako huda, da odpadejo taki moralni pomisleki.

Laične stranke so za sodni postopek proti Toniju Negriju, o njegovi aretaciji pa imajo precejšnje pomisleke, v glavnem bi se je rade izognile. Proti aretaciji so najodločnejši socialisti, ki trdijo, da ne bi z aretacijo padovskega docenta olajšali dela sodstvu. Prav tako so prepričani, da Negrijeva prostost ne more izničiti dosedanjih

sodnih dokazov, prav tako je malo verjetno, da bi glavni obtoženelec na procesu »7. april« izbral priliko za zbežal.

Mimo teh polemičnih stališč pa je primer Tonija Negrija vse prej kot premočrten. Redki so bili primeri v povojni zgodovini Italije, da bi pred nekomo sprožili tako gonjo kot so sprožili padovskemu docentu, še preden mu ti padovski docentu, še preden mu je sodstvo dokazalo njegovo krivdo. Proti avtonomiji so sprožili pravi bog na čarovnice z vse prej kot očitnimi dokazi.

Celo parlamentarna komisija je stvo poslalo skrajno nepopolno poročilo, da je poročevalec De Luca obsodil tako neodgovorno obnašanje. Vse kakor pa bo moral o vsem izreči končno besedo parlament.

Cena bencina nespremenjena

RIM — Cena bencina bo ostala nespremenjena do konca avgusta, medtem ko se bosta po vsej verjetnosti podražila že od ponedeljka pogonska nafta in kurilno olje. Po neuradnih podatkih bo po novem stalo dizelsko gorivo 587 lir namesto dosedanjih 569 lir. Popravki so posledica prilaganja italijanskih cen po prečnih cenam tekočih goriv v EGS. Z višjo ceno dolarja so namreč vsa tekoča goriva dražja. To velja predvsem za nafto in kurilno olje.

Gradili jo bodo v Prevlaki, nedaleč od Zagreba

Jugoslaviji se obeta druga nuklearka

ZAGREB — Elektrogospodarstvi Hrvaške in Slovenije ustanovljata delovno organizacijo za graditev druge jedrske elektrarne v Jugoslaviji, ki bo stala v Prevlaki, 30 kilometrov od Zagreba ob reki Savi.

Elektrarno bosta, tako kot tisto v Krškem, skupaj gradili obe republiki, ki bosta vlagali vsaka polovico v gradnjo, pa tudi razpolagali vsa-

ka s polovico energije, ki jo bo proizvajala elektrarna. Zanimanje za graditev druge jedrske elektrarne v Jugoslaviji v zadnjem času kaže tudi Vojvodina. Sodelovala bi pri graditvi elektrarne v Prevlaki in si tako zagotovila del električne energije za svoje potrebe.

Začetek graditve elektrarne v Prevlaki je predviden za leto 1986, obratovati pa naj bi začela leta 1993. Ta elektrarna bo dajala okoli 3 milijarde kilovatnih ur elektrike na leto, kar bo znatno okrepilo jugoslovanske energetske zmogljivosti. Sedanja skupna letna poraba na Hrvaškem je na primer 12 milijard kilovatnih ur.

Na Hrvaškem in v Sloveniji so razmišljanja in usmeritve take, da bi bilo treba v vsej Jugoslaviji v prihodnje graditi jedrske elektrarne na podlagi enotnega tipa elektrarn, pri čemer bi bil glavni cilj osvajanje posameznih tehnologij in postopno osamostanje na tem področju. Zato bodo pri graditvi druge jedrske elek-

trarne, za katero so priprave že precej daleč, zahtevali največjo možno udeležbo domačih delovnih organizacij, strokovnih in znanstvenih ustanov, posebej tistih, ki že imajo izkušnje, zlasti s krško nuklearko.

Na Hrvaškem menijo, da je treba pospešiti sklenitev družbenega dogovora na ravni federacije, kajti prav elektrarna v Prevlaki naj bi bila prva iz serije jedrskih elektrarn tistega tipa, ki jih bodo gradili v SFRJ.

Tehnologijo in tip elektrarne bodo zato izbrali na mednarodnem natečaju in na podlagi zbranih ponudb za elektrarno v Prevlaki, obenem tudi za serijo drugih nukleark, ki naj bi jih gradili.

V pripravi za graditev jedrske elektrarne pri Zagrebu so že naredili nekaj znanstvenih študij in elaborat ter opravili celo vrsto raziskav, ki so med drugim pokazale, da ni vzrokov za bojazen, da bi jedrska elektrarna ogrožala in onesnaževala človekovo okolje. (dd)

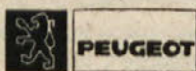
Spodletel upor v zaporu »Nuove«

TURIN — Brez hujših posledic se je v krilu »izrednega nadzorstva« zapora »Nuove« v Turinu končal poskus upora. Nekaj minut pred polnočjo je priprtemu mafijcu Antoniu Faru uspelo o-mafijcu Antonio Faru uspelo o-mafijcu Antonio Faru uspelo o-mafijcu Antonio Faru uspelo o-

jetniški pazniki so takoj osamili uporniško krilo jedrniškega direktorja pa je začela pogajanja s peterico kriminalcev, ki so se pridružili upor. Vse je bilo na brez večjih težav, saj je bilo na dlani, da nimajo uporniki izgledov za uspeh in so se kaj kmalu predali. Sedaj trdijo, da je bilo vse skupaj le oblika protesta, da bi dosegli boljše življenjske pogoje.

AutoLisert
Costruzioni Automeccaniche Industriali s.r.l.

Last. A. PERESSUTTI

TRZIC

Ind. cona — Ul. Timavo — Tel. 470504 - 470505

TEHNICNI SERVIS

Skladišče originalnih nadomestnih delov — Vlečna kljuka in priklopi za vse vrste avtomobilov

ZDA vse odločnejše posegajo v Čadu

WASHINGTON — Na dlani je, da ameriško administracijo čadske razmere vse bolj skrbijo in da jo relativna francoska prevladnost sili v lastno naraščajočo angažiranost v konfliktu. To potrjuje tudi zadnja Reaganova odločitev, s katero se je že tretjič odkar je prevzel dolžnost predsednika ZDA, poslužil «zakona o posebnih pooblastilih v primeru vojne» in seznanil kongres s svojo odločitvijo, da pošlje čadski vladi v pomoč dve radarski letali «awacs» in osem lovcev tipa «F-15». Reagan v pismu predsednikoma obeh kongresnih domov sicer ni navedel števila vojakov, ki bodo z letali odleteli v Čad, govori pa se o 550 osebah, ki naj bi se pridružile enotam čadske vlade predsednika Habreja. Tudi ni šef Bele hiše v pismu navedel, koliko časa bodo ameriška letala in moze ostali v Čadu, vendar je poudaril, da vsekakor ne dlje kot bo to narekovala nujnost vojaških razmer v afriški deželi.

Reagan je doslej določila omenjenega zakona uporabil le dvakrat in to obakrat za uporabo marincev pri sestavi mednarodnih mirovnih sil v

Libanonu. Zakon predvideva, da predsednik v 48 urah seznanil kongres z odločitvijo o uporabi prekomorskih vojaških sil. V Beli hiši so pojasnili, da se je bilo treba osloniti na ta zakon zgolj zato, ker so letala «F-15» opremljena za vojskovanje. Nek član Pentagona, ki je želel ostati anonimen pa je dodal, da je v Čad poletelo tudi posebno letalo «RC-35», ki je specializirano za prisluškovanje radijskih komunikacij in bo torej nadziralo zveze med libijskimi letali in njihovimi zemeljskimi bazami. Pentagon je po vesteh iz Washingtona umestil tudi posebno delovno skupino, ki nepretrgoma bedi nad razmerami v Čadu.

Libijski predstavniki so medtem tako prek svojega diplomatskega predstavništva v Rimu, kot po tiskovni agenciji JANA znova odločno zanimali kakršnokoli svojo vmešanost v čadski konflikt in z zgražanjem zavrnili pisanje svetovnega tiska o sestrelitvi libijskega letala in zajetju njegovega pilota. Ostre obtožbe na račun ameriškega in francoskega poseganja v Čad pa so včeraj znova prišle tudi iz Moskve.

Položaj na Bližnjem vzhodu McFarlanu slabo kaže

BEJRUT — Sirske oblasti so sporočile, da so protiletalske topniške enote sestrelile na področju doline Bekaa izraelsko ogledniško letalo brez pilota. Uradni predstavnik sirskih oboroženih sil je dejal, da je bilo letalo sestreljeno na področju Aite Al Fukar, štiri kilometre zahodno od sirske meje in pet kilometrov severno od prve bojne črte izraelskih sil v dolini Bekaa. Izraelski predstavnik je dejal, da o tem dogodku ne ve ničesar.

Francozi so vedno bolj zaskrbljeni zaradi zapleta razmer v Libanonu. Zunanji minister Cheissou je izjavil, da bo treba najti pametno rešitev za libanonsko vprašanje, ker prebivalstvo ne more živeti več v sedanjih obupnih razmerah. Od vsepovsod prihajajo glasovi, da Libanonu grozi ponovna državljanska vojna.

Pametne rešitve pa še ni na obzoru. McFarlanova posredniška vloga, se zdi, je obsojena na neuspeh, največ zato, ker so očitno Reaganovi načrti za rešitev vprašanja preveč naklonjeni izraelskim zahtevam. Tega se zavedajo tudi razne arabske države. Ko je McFarlane pred dnevi obiskal Saudovo Arabijo, je doživel hladen sprejem. Na letališču sta ga sprejela saudski veleposlanik v ZDA in neki funkcionar zunanjega ministrstva. Čakati je moral 24 ur, da ga je sprejel kralj Fahd v poletni rezidenzi v Taifu. Srečanja so se udeležili tudi saudski zunanji minister in veleposlanika v Washingtonu in Riyadu. Saudova Arabija zahteva popoln umik Izraelcev iz Libanona, na kar pa Izrael neče pristati. McFarlane je včeraj dospel v Aman na pogovor s kraljem Husseinom.

Izraelsko gospodarstvo pa je v vedno težjem položaju. Inflacija je 131-odstotna, Izraelci živijo razsipno, uvažajo preveč, saj bo letos njihova trgovinska bilanca imela primanjkljaj za več kot štiri milijarde dolarjev. Sedaj je Begin sklenil, da bodo morali varčevati na vsakem koraku, manj uvažati in več izvažati.

V Tunisu je Jaser Arafat izjavil, da je blizu podpisa sporazuma za zamenjavo vojnih ujetnikov med Izraelci in Palestinci.

Ozadje neuspelega poleta «Sojuza T-8»

MOSKVA — Okvara na posebni anteni, ki je bila prvenstveno važnosti za priključek z vesoljsko postajo «Saljut 7», je glavni vzrok neuspele aprilske misije «Sojuza T-8», ko so se morali astronauti Titov, Strjelakov in Serebrov po 48 urah poleta vrniti na zemljo.

Ozadje poleta je razkril sam Titov, ki je načeloval ekspediciji, v daljšem članku v Krasnaji zvezdi. Titov pripoveduje, da je do okvare prišlo tik pred priključitvijo z vesoljsko postajo, ko se je antena zataknila in ni hotela na dan. To je trem astronautom povzročilo veliko skrb, tako da niso niti utegnili zatisniti očesa. To tudi zaradi tega, ker na zemlji niso «vabili» obnašanja ob podobnem izrednem nepredvidenem primeru. Kljub okvari pa so poskušali priključiti se, vendar se je izkazalo, da je manever prenevarjen in so se raje vrnili na zemljo.

V državah OECD manjša poraba nafte

PARIZ — V prvih treh mesecih letos se je poraba nafte v državah članicah OECD zmanjšala za 7,4 odstotka. Podatke je posredovala mednarodna ustanova za energijo v Parizu, ki med vzroki navaja predvsem smotnejšo uporabo alternativnih virov energije, sorazmerno milo zimo in zelo počasno ekonomsko rast.

V istem obdobju je uvoz nafte padel za 17,5 odstotka, medtem ko se je produkcija nafte v deželah OECD zvišala za 3,4 odstotka. Tudi poraba naravnega plina se je zmanjšala in to za kar 9,5 odstotka.

Iračani napovedujejo umik na osrednji fronti

TEHERAN, BAGDAD — Že več kot 10 dni se vrstijo spopadi med iranskimi in iraškimi oboroženimi silami na osrednjem področju fronte pri mestu Mehran in drugih okoliških naseljih. To bitko lahko smatramo za eno izmed najbolj krvavih v že triletni vojni med Irakom in Iranom.

Iraško poveljstvo je včeraj sporočilo, da se bodo njegove čete umaknile s področja pri Mehranu v ugodnem trenutku. Doseženi so bili baje vsi strateški cilji. Umik s tega področja bodo torej narekovali vojaški in varnostni razlogi.

Če naj verjamemo iraškim in iranskim sporočilom, bi bitka že zahtevala več kot 10.000 mrtvih in ranjenih na obeh straneh.

Iranci pa sporočajo, da njihova ofenziva na severu dobro napreduje. Njihove enote naj bi prodrle kakih 30 km v notranjost Iraka.

□ VARŠAVA — Vse kaže, da se je gospodarski položaj na Poljskem nekoliko popravil. Tako izhaja iz poročila generala Jaruzelskega, da je industrijska proizvodnja narasla v prvem polletju za 8,2 od sto, dobre rezultate pa so zabeležili tudi v poljedelstvu.

Noč nasilja in izgrediv v Ulstru

LONDON — Vrsta incidentov je izbruhnila prejšnjo noč v Ulstru ob 12. obletnici proglasitve zakona o internaciji brez procesa za domnevne pripadnike terorističnih organizacij. Zakon so sicer preklicali leta 1975, pristaši gibanja IRA pa se dogodka vsekakor spominjajo z izgrediv in manifestacijami.

Do najhujših incidentov je prišlo v Londonderryju, kjer so neznanci zažgali trinadstropno skladišče pohištva in kjer je eksplozija molotovke uničila policijsko terensko vozilo. Precej neredov je bilo tudi v Belfastu, kjer so pripadniki IRA zažgali mestni avtobus.

Ne slike (telefoto AP): Otroka si ogledujeta razbitine zažganega avtobusa.

Krvave demonstracije v Bantustanu

JOHANNESBURG — Glasnik policije iz Ciskeja je včeraj sporočil, da sta bili v nedeljo in ponedeljek ubiti dve osebi, več kot 200 pa je bilo aretiranih, ker niso spoštovale izrednega stanja v črnem središču Mdantsane v Bantustanu. Žrtvi sta 16-letni mladenič in neki starejši mož. Oba je ubila policija, ko je v nedeljo zvečer streljala na udeležence neke demonstracije.

Tako se je število ubitih dvignilo na sedem, odkar je v Mdantsanu od 3. t.m. v veljavi obsedno stanje, do katerega je prišlo, potem ko so izbruhnile silovite protivladne demonstracije. Vzrok le-tim je bilo povišanje voznin javnih prevozov.

Čile: opozicija pripravlja «dan protesta»

LIMA — Neposredno pred četrtem protestnim dnem, ki je napovedan za prihodnje dni, so nekatere čilske stranke ustanovile novo politično koalicijo, demokratično zvezo. V zvezi sodeluje pet strank, od radikalov na desni do socialistov na levi. V novi politični formaciji nista prisotni desničarska nacionalna stranka, ki je ustanovila svojo «demokratsko fronto» in komunistična partija, ki noče ohromiti ilegalnega dela svojih aktivistov.

Kot je pojasnil demokratični voditelj Gabriel Valdes, oblikovanje demokratične zveze ne bo ohromilo dela Prodena (organizacija za narodni razvoj), ki je doslej organizirala protestne dneve in ki je znatno zamenjala temelje Pinochetovega režima. Proden bo še vna-

prej organiziral protestne dneve kot odraz skupnih zahtev vseh Čilencev, demokratična zveza pa bo začela z delom za pripravo treh osnovnih predlogov za izhod iz sedanje krize. Obenem si je zveza zadala tudi naloge, da pripravi prvi osnutek nove ustave in program za oblikovanje prehodne vlade.

Na sestanku voditeljev Prodena, ki je bil v Limi, so nadalje sklenili, da bodo organizirali protestne dneve enkrat na mesec dokler se ne bo zrušila diktatura in ne bo čilski narod spet svobodno dihal.

V zvezi s Čilom gre omeniti tudi izjave evropske parlamentarke Marie Antoniette Macciochi, ki je ob vrnitvi iz te države poudarila, da Pinochet stopnjuje represijo.

Odstavljeni predsednik Rios Montt: moralizator, ki je z nasiljem «pomirjal» deželo

Kanček upanja za Gvatemalo?

GVATEMALA — Zadnjikrat se je Gvatemala, ena največjih in najgostejše naseljena srednjeameriška država (skoraj sedem milijonov prebivalcev), pojavila na prvih straneh svetovnega tiska v začetku letošnjega marca. Takrat je še do pred tremi dnevi predsednik, general Efraim Rios Montt, neizprosno ukazal usmrtnih šestih skom v deželi, pa čeprav mu je Janez Pavel II. naslovil ročec poziv k milosti.

Prav general Montt, ki je pred slabim letom in pol sam prišel na oblast z državnim udarom, je postal nega udara v Gvatemali, če verjamejo statistiki podobnih dogodkov, ki v Srednji Ameriki niso nobena redkost. Podatki govorijo o devetdeset, morda celo sto tisoč mrtvih v nekaj manj kot tridesetih letih vojaških režimov, od katerih je vsak zagrizen v nesmielno tekmo, kako postati večji zatiralec od predhodnega. Številke ob katebrutalni nenatančnosti pri preštevanju žrtev, pravih «desaparecidosov» Srednje Amerike. V Gvatemali je bilo najmatičnega kršenja človeških pravic ZN izglasovali že več resolucij brez praktičnega učinka. Prebivalstvo in-

dijanskega porekla predstavlja 54 odstotkov celotne populacije, ki v večini živi v tipičnih pogojih, značilnih za nerazviti svet: izredno močan naravni prirastek v zadnjih letih, popolna gospodarska, politična in kulturna getizacija Indiosov, izredno slabe prehranske in sanitarne razmere, visoka smrtnost, še posebno med novorojenčki, nepismenost in eden najnižjih nacionalnih dohodkov na prebivalca v vsej Srednji Ameriki. Iz tega logično sledi, da je oblast zbrana v rokah neštevilnih belcev in tako imenovanih ladinos, med katerimi so glavni zemljiški lastniki.

Politično je država, predsedniška republika po ustavni ureditvi, izrazito anomalna, saj jo pretežno tlačijo diktature, ki se vrstijo druga za drugo, brez tesnejših povezav z mednarodno desnico. Po drugi strani pa jo pretresa gverila, ki se sicer navdihuje na levi, a je povsem odrezana od marksističnih osvobodilnih gibanj sosednjega Salvadora. K temu gre dodati še zmešnjavo, ki jo povzroča nerodno sožitje med državo in cerkvijo: na eni strani so misijonarji, ki pokristjanjajo plemena Maya na severu, na drugi pa uniformirani duhovniki, ki jih vlada pošilja iz prestolnice, da bi zatrli uporne domorodce.

Prebivalstvo Indios je še vedno tarča neprekinjene verige pokolov, načrt-

nega genocida, ki ga mirno omogoča odsotnost kakršnegakoli pravnega statusa teh ljudi. Pokole — in govori se o poprečno tisoč umorih mesečno od začetka 1982 — vlada opravičuje z izgovorom, da indijansko prebivalstvo omogoča širjenje komunističnega prevratništva. S tem gre razlagati tudi leto dni trajajoče vojaško stanje v Gvatemali, ki ga je uvedel predsednik Montt, sicer spreobrnjeni katolik, v vso dušo zapisan reformistični kalifornijski sekt «prerajeni kristjani», po drugi strani pa ameriškega oklevanja pri dodeljevanju vojaške pomoči državi, ki se je tako močno kompromitirala pred svetovnim javnim mnenjem, še posebno ob priliki papeževga obiska. General Rios Montt je s svojim deklarativnim moralizmom in nepopustljivo strogostjo pri kaznovanju kršilcev javnega reda (krajajo plačajo Indios z glavo!) uspel deželo in predvsem drobno mešanstvo zaščititi pred terorizmom, ropi, kraji, posilstvi in umori, ki so bili še nedavno na dnevnem redu. Predsednik-general, ki so ga preko verskih sekt dobrohotno gnetno podpirali najbolj nazadnjaški krogi v ZDA, je uspel s tako reformistično cerkvijo ustvariti najbolj učinkovito zapreko pred komunizmom, s čimer si je pri Reaganu nedvomno zaslužil veliko razumevanja in hvaležnosti. Žal pa ameriškega predsedniku

Vojaška patrulja v središču gvatemalskega glavnega mesta

kongres ni dopustil prostih rok pri dodeljevanju vojaške pomoči generalu, ki je za zgoraj opisano «premirje» po podatkih Amnesty International «porabil» skoraj tri tisoč človeških žrtev.

General Oscar Humberto Mejia Victores, ki je pravkar nasilno prevzel oblast iz Monttovih rok, je to po njegovih besedah storil predvsem iz verskih razlogov, čeprav je obljubil po-

litične svoboščine, vrnitev k ustavni redu in ukinitve posebnih sodišč. Sicer pa je tudi Victoros odločno konservativec in poklicni vojak, ki se je formal v ameriški vojaški šoli v Panami. Morda pa le ne bo razočaral ameriškega predsednika, ki je v prvem komentarju na gvatemalski državni udar izrazil nekakšno obžalovanje, saj mu je Montt «osebno ugajal».

Skrajno nesramne zamude in zapleti italijanske birokracije

Dobra tri leta po sprejetju zakona deportiranci še brez priznavalnine

Italijanski parlament je pred tremi leti, 35 let po končani vojni, izglasoval zakon o dodelitvi priznavalnine (assegno vitalizio) bivšim deportirancem v nemška uničevalna taborišča. Po tem zakonu bi imeli pravico do podpore tudi antifasisti, ki so grenko okusili tržaško Rižarno.

Organizacije bivših deportirancev in sindikalne organizacije so sprejele sicer zapozneli zakon z zadovoljstvom. Menile so, da bodo lahko prizadele končno prejeti kar jim pritiče. Odtlej so minila tri leta, praksa pa je, žal, pokazala, da so bila tudi tista, že itak v času zelo zakasnela pričakovanja, še vedno preuranjena.

Prizadele deportiranci so upoštevali rok za vložitev prošnje, da bi prejeli podporo; skupno je naslovilo prošnje na pristojno komisijo pri zakladnem ministrstvu kar 40 tisoč peganjancev, na ministrstvu pa se je že spet zatanknilo. Do konca lanskega leta je namreč komisija pregledala le 2.400 prošelj, kar pomeni, da bi potrebovala celih 30 let, predno bi, s sedanjim tempom lahko pregledala vse predstavljene dokumente.

Tako nevzdržno stanje, hudo in neopravičljivo zamudo pri pregledovanju prošelj, so pred dnevi ostro ob-

sodile sindikalne organizacije upokojencev na skupščini bivših deportirancev v nemška uničevalna taborišča in tržaško Rižarno. Na sestanku so prišle na dan nekatere žalostne ugotovitve, kot na primer dejstvo, da so nekateri prositelji že preminili, ne da bi lahko uživali z zakonom zajamčene podpore, več kot polovica pa se nahaja, predvsem zaradi starosti, v slabem zdravstvenem stanju. Takim bi bila priznavalnina neobhodno potrebna, niso pa je še dobili zaradi običajnih, v tem primeru že skrajno nesramnih birokratskih zapletov.

Tudi majhna pečica «srečnejšev», ki ji je bila podpora odobrena, se je morala pošteno potruditi, da je v časovnem boju z italijansko birokracijo lahko dobila, kar ji po zakonu pritiče, kakor jasno izhaja iz sledečega primera.

Prositelj je naslovil prošnjo na komisijo v Rim 18. aprila 1981. Komisija je odobrila prošnjo 22. julija leto kasneje. Kopija odobritve je prispela v Trst skoraj štiri mesece kasneje (16. novembra 1982). Potrebnosti so bili nato še trije meseci, predno je zakladno ministrstvo izdalo potrdilo o vpisu za prejem priznavalnine (11. januarja letos), ki je z datumom 28.

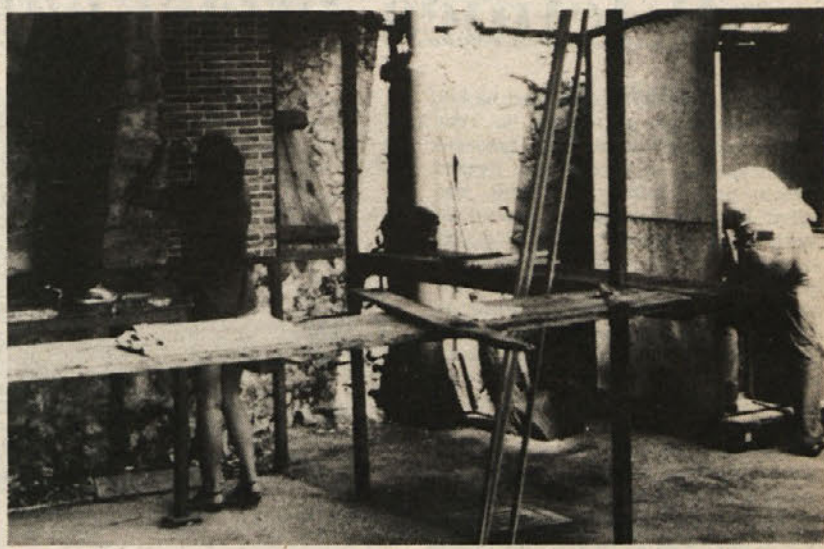
februar 1983 prispelo 19. julija letos na naslov prositelja. Slednji bo moral sedaj, ko je njegova prošnja prebrodila vse te Skile in Karidbe italijanske birokracije, počakati še nadaljnje tri mesece, predno mu bodo izplačali priznavalnino (z začetkom veljave dne 1. maja 1981).

Udeleženci skupščine so odločili, da ne bodo več čakali križem rok na odobritev prošelj. Začeli so že z akcijo, v kateri prek vsedravnega in krajevnega časopisja obsojajo te zamude, hkrati pa so zaprosili izvoljene pokrajinske parlamentarne predstavnike, naj posežejo pri pristojnih oblasteh, da bi zagotovili čimprejšnjo odobritev preostalih prošelj. Obenem so vložili posebno prošnjo za hitrejše reševanje prošelj, ki zadevajo sorodnike bivših deportirancev, ki so medtem že preminili.

● Na liceju «Prešeren» je razobesena začasna pokrajinska lestvica za letne supence na srednjih šolah s slovenskih učnim jezikom.

Urad za tužje pri tržaški kvesturi je prijavil sodstvu dva jugoslovska državljanca, ki nista spoštovala ukrepa o obveznem odhodu iz Italije.

Priprave na Tabor

Slovensko kulturno društvo Tabor na Opčinah nadaljuje s svojim delovanjem tudi v poletnih mesecih. Mnogi vaščani in širša javnost pričakujejo v naslednjih dneh odprtje tradicionalnega poletnega tabora, ki bo svoje delovanje razvil pod kostanji na dvorišču KD Tabor. Z veliko naglico se približuje osrednji poletni praznik SKD Tabor na Opčinah, ki se bo pričel v petek, 12. t.m., z odprtjem razstave gledališke kostumerke Marije Vidau. Uspešno delo Marije Vidau je v Trstu in drugih gledaliških hišah zelo cenjeno, saj je prejela že številna priznanja za svoje

stvaritve. Njena kreacija je izvirna in svojska, kar dokazuje tudi kostumska oprema za več kot sedemdeset različnih gledaliških in opernih predstav. Umetnico in njeno delo bo na večer predstavljal režiser Jože Babič. Ob tej priložnosti bo nastopil kitarist Marko Feri, ki je za svoja izvajanja prejel že številna priznanja na glasbenem področju. Razstava Marije Vidau bo odprta še vse naslednje dni praznovanja in ves teden do nedelje, 21. t.m.

Organizatorji Tabora '83 so poskrbeli, da bo na praznovanju v soboto, 13. t.m., kar najlepše. Ob dobro založenih kioskih se bomo lahko okrepčali in se nalezili dobre volje na plesu z ansamblom The Lords. V nedeljo, 14. t.m., se bo praznovanje pod košatimi kostanji začelo že ob 15. uri, ko bodo odprli kioske in razstavo. Ob 18. bodo nastopili godbeniki iz Nabrežine s svojim koncertom pod vodstvom Stanka Misleja. Večer se bo nadaljeval s plesom ob ansamblu Ljuzeta Furlana. V ponedeljek, 15. t.m., bodo dobro založeni kioski odprti že ob 15. uri, ob 18. uri pa bo nastopila folklorna skupina Karol Pahor iz Pirana. Pisane narodne noše in ljudski plesi bodo razvedrili še tako zahtevnega gledalca. Svoj pozdravni nastop bo imela tudi najmlajša domača folklorna skupina KD Tabor. Tridnevno praznovanje se bo zaključilo s plesom ob zvokih Ljuzeta Furlana.

O. L.

Kulturno društvo «Fran Venturini»

izreka članu Francu Crevatinu in svojem sožalje ob izgubi matere Marije.

Dragi Marta, Učko in Aleš pretreseni nad žalostno novico, da Uroša ni več, in hudi nad kruto usodo, ki vas je prizadela, izrekamo najgloblje sožalje

Karlo, Emilija, Katja, Natalija

Globoko prizadeta sočustvujeta z Učkom, Marto in Alešem

Monika in Vladimir

Ob hudi izgubi dragega sina izreka iskreno sožalje Miroslavu Košuti in družini

Založništvo tržaškega tiska

Kolektiv osnovne šole «I. Grbec» izreka težko prizadeti kolegici in prijateljici Marti Košuti svoje globoko sožalje.

† Dne 8. avgusta nas je zapustil v 52. letu starosti naš dragi

Giordano Croselli
(BRUNO)

Pogreb bo danes, 10. t.m., ob 13.45 iz mrtvašnice tržiske bolnišnice v šti-vansko cerkev, kjer bo maša ob 14. uri.

Žalostno vest sporočajo mama, žena Graziella, sin Giorgio z ženo Patrizio, sestre Zita, Zofija ter Albina, vnuka ter ostalo sorodstvo.

Štivan, 10. avgusta 1983

V deželni skupščini Predsedniki komisij le svetovalci večine

Deželna skupščina Furlanije - Julijske krajine je pred poletnim premorom dopolnila skoraj vse svoje statutarne obveznosti in bo lahko tako septembra pravomočno začela svojo petletno zakonodajno dobo. V tem okviru je deželni svet po odobritvi političnih smernic šeststrankarske večine tudi izvolil predsednike sedmih stalnih svetovalskih komisij in tudi dveh posebnih. Ena od teh se bo ukvarjala s problemi obnove potresnega področja, druga pa v vprašanji mednarodnih odnosov, zlasti kar zadeva uresničevanje osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo.

Vsa predsedniška mesta pripadajo svetovalcem političnih sil, ki podpirajo Comellijsvo vlado, kar bo gotovo povzročilo nove polemike in no-va trenja z opozicijo, zlasti s komunisti. Slednji so že med razpravo o programu obtožili večinsko koalicijo, da je odločno antikomunistično nastrojena ter da se v ta namen strogo ravna po politiki novega deželnega tajnika KD Biasuttija. Naj omenimo, da sta v prejšnji zakonodajni dobi pripadali KPI predsedniški mesti dveh komisij, po izvolitvi novega Comellijskega odbora, ki je kot znano odstopil zaradi političnega preobrata na Tržaškem, pa je večina odvzela komunistom ti dve mesti.

Poglejmo torej, kako so sedaj porazdeljena predsedniška mesta stalnih komisij: za vprašanja financ, načrtovanja in proračuna Dominici (KD), za vprašanja kmetijstva in gozdarstva Saro (PSI), za šolstvo, kulturo in rekreacijo Manzon (PSI), za trgovanje, trgovino in obrtništvo Spasini (KD), za javna dela in urbanizacijo Ciriari (PRI), za zdravstvo, skrbstvo in izseljenštvo Angeli (KD), za promet in turizem Fragiacomona (PRI). Posebni komisiji za vprašanja potresnega področja bo predsedoval Benvenuti (KD), ki je mimogrede povedano tudi huminski župan. Svetovalec Slovenske skupnosti Drago Štoka pa je bil v skladu s sporazumom večinskih strank izvoljen za oboje. Te komisije je v pretekli zakonodajni dobi predsedoval socialist Pittoni, ki pa na zadnjih volitvah ni bil izvoljen v deželno skupščino.

Sanacijski ukrepi pri Tržaškem Lloyd

Tržaški Lloyd se bo poskušal postaviti po robu vedno bolj deficitarnemu poslovanju s tem, da bo preme- morja na Tirenko in bo trgoval s cenejšimi ladjami. Ta recept za rešitev Tržaškega Lloydja (lani je za- beležil 61,8 milijarde lir izgube) je predstavil predsednik novega uprave- nega sveta družbe Vittorio Fanfani, ki je istočasno tudi predsednik Ital- canterija.

Po tem načrtu naj bi v kratkem

premestili proge trajektov z vzhodno Afriko z Jadranskega morja (Trsta in Benetk) na Tirenko. Zamenjali naj bi nato tudi preveč «dragih» ladij «Sereni» in «Trieste» ki plujeta na edinih italijanskih progah s kitajskimi pristanišči; njuni mesti naj bi prevzeli ladij «Palatino» in «Esquili- no», s čimer naj bi družba prihrani- la kar 13 milijard lir letno. Novi upravni svet računa tudi, da bo la- ko znižal tarife posameznih uslug, da bi tako postale ladje Tržaškega Lloyd- da konkurenčne ladjam drugih plo- vnih družb.

● KD Slovan iz Padrič priredi v ne- deljo, 4. septembra, enodnevni izlet v Ribnico na tradicionalni sejem su- he robe in lončarstva in v Bazo 20. Cena izleta (s kosilom) 23.000 lir. Za izlet vpisujeta Darko in Oskar Grgič (telefon. 226286 in 226351).

**PRISPEVAJTE
ZA DIJAŠKO MATICO**

MILIJARDA ŠKODE ZA PODJETJE «COLOMBIN»

Akcija za pogasitev silovitega požara, ki je v noči med nedeljo in ponedeljkom zajel ter popolnoma uničil skladišče plutovine podjetja «Colombin» v industrijski coni, se je nadaljevala še ves včerajšnji dan. Na delu je bilo kar osem gasilcev, ki so s pomočjo protipožarnih naprav skušali pogasiti zadnje, a še vedno nevarne žublj.

Stroške škode, ki presega 1 milijardo lir, bo krila zavarovalnica, lastnik pa bo iz svojega žepa moral dati še 150 milijonov lir. Kljub veliki nezgodi je lastnik podjetja, gospod Colombin, pravi optimist, saj predvi- deva, da bodo z delom lahko začeli čez petnajst dni in je zato poskrbel že za naročitev novega tovora plutovine.

UKRADEL JE VESPO KONČAL PA V BOLNICI

Stari znanec policije, 25-letni Paolo De Marchi iz Ul. Paduina 4, je včeraj na lastni koži spoznal, da ima laž kratke noge, oziroma da ne pelje daleč. Na Korzu pred kavarno Arabia se je hladnokrvno usedel na vespo 43-letnega Luciana Samcina in se z njo zapeljal proti Goldonijevemu trgu. Iz objestnosti, da se je na tako lahek način prelevil iz pešca v voznika, se je z vespo nekajkrat dvignil na zadnje kolo, pri tem pa je izgubil ravnotežje in telebnil na asfalt. Ko so ga z rešilcem RK prepeljali v bolnico, je resnica prišla na dan. Poleg verjetnega zloma čeljustne kosti si je tako nakopal še neljubo družbo dveh agentov, ki ga na oddelku za hitre kirurške posege varno čuvata, da ne bi «po pomoti», kot se je po njegovem zgodilo z vespo, vzel pot pod noge. Sicer pa bo okrevljal v 20 dneh.

Nesreča na obalni cesti

Obalna cesta je bila včeraj zjutraj spet prizorišče prometne nesreče, v kateri si je 25-letni Gianfranco Drosolini iz Tržača zlomil levo ramo in se poškodoval po obrazu. Ranjenec se je peljal ob 5. uri zjutraj v peugeotu, ki ga je v smeri proti Sesslanu upravljala 22-letni Milijana Diego Leus. Pri odcep- u ceste za avtocesto je voznik izgubil nadzor nad vozilom, ki je močno treščilo v obcestno ograjo. Ranjenega Drosolinija so prepeljali v tržaško bolni- šnico. Na ortopedskem oddelku so mu izdali prognozo okrevanja v mesecu dni.

Podatki o tržaški krizi

Tržaška trgovinska zbornica je objavila statistične podatke, ki zgo- vorno pričajo o neustavljivem propadanju tržaškega demografskega in gospo- darskega tkiva. Poglejmo jih. V tržaški pokrajini je junija lani živelo 282.915 prebivalcev, letos pa jih je 278.745, torej 4.170 manj. Od teh je kar 3.089 Trža- čanov, kajti v mestu je lani živelo 250.724 oseb, letos pa jih je v njem 247.635. Tudi podatek o zaposlenosti je zaskrbljujoč: lani je delalo 91.397 oseb, junija letos pa 88.199. Kot enega izmed pokazateljev gospodarske krize je trgovinska zbornica navedla tudi podatek, da je železarna Terni letos proiz- vedla skoraj 50 odstotkov manj litega železa kot lani. V skladu s tem gre tudi trend o stečajih tovarn in podjetij: lani so jih našli 32, v letošnjem polletju pa kar 45.

Podjetje bo danes zaključilo ugotavljanje stanja zemljišč

Podjetje Vellani je včeraj nadaljevalo z ugotavljanjem stanja zemljišč vzdolž državne ceste št. 202 med Križem in Prosekom, ki jih bo gradbeno podjetje Place Moulin iz Milana razlastilo za gradnjo nove avtoceste, ki bo povezovala Sedmi pomol s Sesslanom in se priključila na avtocesto, ki pelje proti Vidmu in Benetkam. To delo, ki ga bo podjetje predvidoma končalo danes popoldne, je tudi včeraj potekalo brez večjih zapletljajev.

Stanje zemljišč se tokrat, zaradi praznine, ki je po znani razsodbi ustavnega sodišča nastala v italijanskem pravnem redu v zvezi z izračunavanjem višine razlastitvene odškodnine, ugotavlja z večjo natančnostjo kot doslej. V najmanjših podrobnostih je namreč treba opisati stanje zemljišča: ali je morda obdelano ali pa ne, katere so kulture, s katerimi je obdelano, navesti je treba število dreves kot tudi možne zidove ter njihovo višino, širino in dol- žino. To delo je treba natančno opraviti, ker se niso znani kriteriji, po katerih bo novi normativ urejeval izračunavanje višine odškodnine, ki jo bodo prizadeti prejeli za razlašeno zemljo.

Doberdobec podlegel poškodbam

Zgodilo se je najhujše. Karlo Fer- letič, 42-letni občinski obhodnik iz Do- berdoba, je včeraj okrog 17. ure u- mrl v tržaški bolnišnici, za hudimi te- lesnimi poškodbami, ki jih je zadobil v prometni nesreči, v nedeljo zvečer v Ronkah. Okrog 23. ure ga je nam- reč povozil brezvestni avtomobilist, ki je po nesreči pobegnul in ga var- nostni organi še iščejo.

Ferletičevo zdravstveno stanje je bi- lo takoj po nesreči izredno hudo in so ga iz tržiske bolnišnice že kmalu po sprejemu premestili na oddelk za oživljanje in intenzivno nego bol- nišnice v Trstu. Poškodbe pa so bile prehude in je ranjenec včeraj popo- dne umrl.

● V petek, 26. avgusta, bo na Gra- du sv. Justa nastopil znani italijan- ski pevec Riccardo Fogli. Dan kasne- je pa se bodo v deželi začele prire- ditve, ki so povezane z manifestacijo «Vin mondo».

● Tržaška trgovinska zbornica spo- roča, da je v teh dneh razposlala vsem gospodarskim ustanovam, ki de- lujejo na območju tukajšnje pokraji- ne, poštne nakaznice za izplačilo ob- veznih pristojbin zbornici. Rok za po- ravnavo omenjenih obveznih pristoj- bin, ki jih kot znano določa zakon, zapade nepreklicno 24. septembra le- tos.

Odprli so ga spomladi 1933

50-letnica tržaškega akvarija

Tržaški akvarij, ki sodi med najbolj obiskovane tovrstne muzeje na tržaškem, praznuje letos svoj petdeseti rojstni dan. Svecano so ga namreč odprli, po enoletnih pripravah, spomladi leta 1933. Čeprav se mestni akvarij lahko pohvali z visokim številom tako domačin kot tujih obiskovalcev, je razsiraleno mnenje, da bi se ustanovo dalo izboljšati. Mnogi namreč trdijo, da je na ogled premalo vrst morske favne, pa tudi, da niso prostori dovolj negovani in da bi se le z nekaterimi malenkostnimi ukrepi lahko poplesalo zunanji videz. In res, ko vstopiš v staro palačo, kamor so postavili akvarij, ne moreš mimo občutka, da je vse preveč zapuščeno, nesnažno, da je tudi razsvetljava šibka, na splošno ti daje vtis nekoliko postarane gospode, ki se nerad odpove svetnemu življenju in razkazovanju, ki pa ni kos novim časom.

Vzrokov za tako stanje ni težko najti. Usoda tržaškega akvarija je, kot tudi ostalih ustanov v Italiji, v rokah javnih uprav, v našem primeru tržaške občinske uprave. Ta mu letno nakazuje preizkusno denarno podporo in zato je polno delovanje zelo ovirano, poleg tega, da je nemogoča vsakršna korenita prenovitev prostorov. Prestiž, ki ga je ustanova imela v preteklosti, bo danes težko ponovno dosegla. Tako znanstveno kot ostalo osebje, ki je v akvariju zaposleno, pa se trudi, so nam zatrili, da bi obiskovalcem nudili čim več.

Do zamisli, da bi tudi naše obmorsko meso imelo svoj akvarij, je prišlo v prejšnjem stoletju, leta 1875, ko so takratno »Zoološko postajo« obogatili z morskimi gosti. Postavili so cementne posode in ribnjake, kjer so plavale predvsem ribe iz Sredozemlja, pa tudi nekaj iz tujih morja. Postajo so nato med prvo svetovno vojno zaprli, tako da je bil Trst prikrajšan za svoj morsk muzej.

Minilo je precej let, predno so ponovno uresničili zamisel o akvariju. Največ zasluga je za to imel takratni ravnatelj »Mestnega naravoslovnega muzeja« profesor Müller, ki je sam pripravil načrt za gradnjo akvarija.

Tako so leta 1933 odprli občinstvu pri ribarnici na mestnem obrežju akvarij, ki se še danes tam nahaja. V prostorih je bilo 25 različno velikih bazenov, na sredo osrednje dvorane pa so postavili precej velik ribnik, ki lahko vsebuje do 17 tisoč litrov vode.

Največjo oviro za gradnjo akvarija je predstavljal teren, kjer stoji ribarnica. Tla niso namreč izredno trdna, saj gre za morsko dno, ki je povečini peščeno. Bazeni pa, napolnjeni z vodo, so tehtali nad 40 ton in tako je bilo nevarno, da bi se temelji stavbe pogrezili. Poleg tega so bazene morali postaviti tako, da so jim lahko menjavali vodo in jih nekajkrat na leto tudi očistili. Najprej so s cementnimi in lesenimi drogovi okrepili temelje, bazene so vzdali v stene, tako da je za njim ostal prostor, kjer osebje lahko opravlja svoje delo.

Ves projekt si je zamislil, kot smo povedali, profesor Müller, in izvedenici pravijo, da sodi med najmoderneje načrte, ki so ga še pozneje uporabljali. Müller je namreč poskrbel tudi za praznjenje in osvetljava bazenov, kar je za takratne akvarije predstavljalo pravo novost.

Akvarij je nespremenjen gostil svo-

je obiskovalce do pred nekaj let, ko so prostore delno preuredili in dodali 15 novih bazenov. Takrat so tudi pomislili, da bi akvarij povečali, a ni bilo zaradi poslopja ribarnice dovolj prostora. Pomislili so tudi, da bi ga postavili pri Sv. Andreju, to pa bi tržaško občinsko upravo stalo preveč, tako da so morali načrt opustiti.

Ze ustanovitelji leta 1933 so si zamislili tržaški akvarij kot trajno razstavo morske favne našega zaliva. To še danes spoštujejo in tako so najštevilnejši na ogled lupinarji, mehkužci, morski ježki, ribe ter morski plazilci Jadranskega morja.

Najmlajši obiskovalci akvarija so navdušeni zlasti nad pingvinom Markom, ki je tu preživel že trideset let. Prihaja pa iz Južne Afrike.

Poseben oddelek je namenjen tropskim ribam. Te pisane ribe, med katerimi so posebno lepe zaradi svojih barv in oblik ribe-žoga in ribe-kobra zahtevajo skrbno nego, ker drugače izven svojega naravnega okolja ne morejo preživeti.

Tržaški akvarij obiskuje letno nad 140 tisoč obiskovalcev, med katerimi so poleti zlasti turisti, pozimi pa šolarji in dijaki. (nik)

Gledališča

VERDI
Danes, ob 20.30 četrtja predstava »Viktorija in njen huzar« Paula Abraham. Orkester vodi Oskar Danon.

CANKARJEV DOM
Razstave
Do 24. avgusta (sprejemna dvorana) 15. mednarodni grafični bienale.

Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu od ponedeljka do petka, od 9. do 11. in od 16. do 20. ure, ob sobotah, od 9. do 11. ure in pred pričetkom predstave.

Kino

Ariston 21.30 »Il bacio della pantea«. N. Kinsky, M. McDowell, J. Heard, A. O'Toole. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Fenice 16.00 »El Cid«. C. Heston, S. Loren.

Nazionale Dvorana št. 1 ob 16.00 »I piaceri di Brigitte«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 2 16.00 »Blue nude — Le ragazze mozzafiato«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 3. 16.00 »Conan, il barbaro«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 17.00 »Ritorno dall'inferno«. M. Landon, J. Prochnow, Priscilla Presley.

Mignon 16.30 »Il più bel casino del Texas«.

Aurora 17.00 »La villa accanto al cimitero«.

Capitol 17.30 »Dark Crystal«.

Cristallo Zaprto do 11. avgusta.

Radio 15.30 »I vizi erotici di mia moglie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.00 »The elephant man«. Anthony Hopkins, John Hurt, Anne Bancroft. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Lumiere Do 1. septembra zaprto zaradi počitnic.

Giardino pubblico 21.00 »L'esorcista«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Razna obvestila

ŠD Zarja — Bazovica vabi na tradicionalni športni praznik, ki bo 13., 14. in 15. avgusta na vrtu gospodarske zadruge v Bazovici. V nedeljo, 14. t.m., ob 8. uri bo mednarodni balinarski turnir. Vse večere vas bo zabaval ansambel Aries. Za jedačo in pijačo poskrbljeno.

Sindikat slovenske šole, tajništvo Trst obvešča, da je zaradi počitnic zaprt sedež v Ul. F. Filzi cel mesec avgust. Sedež bo ponovno odprt v začetku septembra v dneh, ki jih bo odbor pravočasno javil po dnevnem časopisu.

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da so uradi popolnoma zaprti do 15. avgusta.

Prispevki

V spomin na predragega Uroša darujejo Marta, Franko in Peter 40.000 lir za ženski pevski zbor »Ivan Grbec« iz Skednja.

V spomin na pok. Uroša Košuto darujeta Biana Furlan in Devana Cerni 20.000 lir za ženski pevski zbor »Ivan Grbec« iz Skednja.

V spomin na sestro (nuno) Ekselmo darujejo Cilka Schiozzi 10.000, Marija Kuret 10.000, Lesija Bet 10.000, Marcella Vatovec 10.000, Pierina Hrvatič 10 tisoč in Marija Senica 10.000 lir za rimskokatoliško cerkev.

Namesto cvetja na grob Uroša Košute daruje družina Bole 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Milko Brišček daruje Mara Milič 10.000 lir za postavitev spomenika v NOB iz Briščikov.

Namesto cvetja na grob Uroša Košute daruje Dušan Košuta z družino 25.000 lir za Rod modrega vala.

V spomin na Uroša Košuto darujejo Milo, Marta, Jelka in Miran 40.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Uroša Košuto darujeta Mimi in Claudio z družino 10.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Križa in 10.000 lir za vzdrževanje prosvetnega doma A. Sirk iz Križa.

Za TPPZ »P. Tomažič« darujejo podporni člani: Josip Ota (Boljunc 138) 20.000 lir, Darko Kobal 50.000 lir, Miran Kuret 37.000 lir in Silvano Maver 100.000 lir.

Ob tretji obletnici smrti Jožeta Cesarja daruje Inči 13.000 lir za atletsko sekcijo Bor.

V počastitev spomina dragega Uroša Košute daruje družina Benedetič 50.000 lir za KD »Ivan Cankar«.

Namesto cvetja na prerani grob Uroša daruje kolektiv osnovne šole I. Grbec 70.000 lir za omenjeno šolo.

V počastitev spomina Uroša Košute darujeta Vanček in Milica 20.000 lir za Rod modrega vala.

Za nov sedež TPK Sirena ob morju darujejo: Mara Puntar 30.000 lir, Boris Coretti 5.000, Žarko Hrvatič 15.000 ter Marjan Starc 31.000 lir.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 10. avgusta 1983
LOVRENC
Sonce vziđe ob 5.58 in zatone ob 20.22 — Dolžina dneva 14.38 — Luna vziđe ob 7.42 in zatone ob 21.48
Jutri, ČETRTEK, 11. avgusta
ALEKSANDER

Vreme včeraj: temperatura ob 12. uri 25,6 stopinje, zračni tlak 1021,4 mb, ustaljen, veter 6 km na uro zahodnik, vlaga 64-odstotna, nebo jasno, mogoče skoraj mirno, temperatura morja 23,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Walter Bunz, Diego Lupo, Stefano Branciale, Lorenza Bisca, Francesca Medizza, Caterina Busani.

UMRLI SO: 81-letna Maria Lugnan vd. Schlemmer, 77-letni Eugenio Gianelli, 73-letna Irma Bosco, 81-letni Francesco Coren, 82-letna Beatrice Milic, 43-letni Antonio Dionis, 89-letna Maria Spadaro, 79-letna Romana Quajat.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Ul. Giulia 1, Ul. sv. Justa 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Sesljan, Bazovica, Žavljje.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Sesljan, Bazovica, Žavljje.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrezina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpraznična od 16. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

Čestitke

Včeraj sta slavila 25-letnico poroke LICA in BRUNO MAHNE. Še mnogih srečnih skupnih let jima želijo kolegi ZTT.

Danes praznujeta 25. obletnico poroke MARA in EVGEN. Vse najbližje jima želijo Dragica, Vida, Emil in Irena.

MENJALNICA vseh tujih valut

9. 8. 1983

Ameriški dolar	1.588
Kanadski dolar	1.286
Švicarski frank	729
Danska krona	162
Norveška krona	210
Švedska krona	200
Holandski florint	628
Francoski frank	136
Belgijski frank	26
Funt šterling	2.385
Irski šterling	1.800
Nemška marka	580
Avstrijski šiling	13,75
Portugalski eskudo	11,25
Španska pezeta	16,67
Japonski jen	175
Avstralski dolar	17
Grška drahma	13,33
Debeli dinar	14,28
Mali dinar	

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 2

Mali oglasi

telefon (040) 7946 72

ZOBOZDRAVNIK IVO PETKOVŠEK
bo odsoten od 10. do 31. avgusta
PRODAJAM šotorsko platno 13x7 m primerno za pokrivanje. Tel. 228-111

OSMICO je v Rupl odprl Venceslav Buzin. Toči belo in črno vino.

ČISTILNICA Tatjana — Nabrezina, Kammolom 78/D odprta vsak dan od 8. do 13. ure in od 16. do 19. ure; ob sobotah zaprta.

PRODAJAMO mladiče doberman, rodovnikom. Tel. 213-526 od 19. ure dalje.

ODDAJAMO v najem za krajšo dobo dvosobno stanovanje na zahodnem Krasu. Telefonirati v večernih urah na številko 225-320.

OSMICO je odprl Miro Žigon v Zgoniku. Toči belo in črno vino. Telefonirati na 228-111.

NAŠLI smo enoletnega, majhnega piščka, rjave barve z belimi in črnimi lisami na cesti Saleš-Zgonik. Telefonirati 229103.

OSMICO je odprl Venceslav Legra v Mavhinhah.

Pred 60 leti so nam jo Italijani odvzeli

Jadranska banka je Slovencem pomenila trdno gospodarsko oporo

Letos poteka šestdeset let, odkar je Jadranska banka prešla v italijanske roke, kar je bilo le preludij njenega dokončnega propada in razpušitve.

Kaj je predstavljala za Slovence v Trstu in tudi v drugih predelih avstro-ogrsko monarhije Jadranska banka, o tem je bilo veliko povedanega. Menim pa, da je primerno obnoviti vsaj v grobih obrisih etape njenega razvoja, da bi tudi lažje domeli, kakšno ogromno škodo je predstavljal njen razpust.

Jadranska banka je nastala kot povsem slovenska ustanova (statut je predvideval, da morajo vsi uslužbenici obvladati slovenski ali v najslabšem primeru hrvaški jezik) 29. oktobra 1905. Med pobudniki najdemo imena mož, ki so veliko storili za slovensko gospodarstvo v tistem obdobju: Gregorin, Rybar, Ulčakar. Ze v prvih letih delovanja se je Jadranska banka izkazala za pomoč, ki jo je nudila slovenskim in slovanskim podjetjem in stanovam. Ze leta 1906 je skupno s tremi dalmatinskimi bankami ustanovila plovno družbo »Dalmatias«, od katere je bila lastnik štidesetih odstotkov delnic. Leta 1907 so bili njeni člani med pobudniki novoustanovljene »Slovenske trgovske šole«. Še leta 1910 so bile njene delnice kotirane na tržaški borzi (ki je tedaj tudi nekaj pomenila). Istega leta je z milijonom kron prispevala k glavnici hotelskega konzorcija »Grljan - Miramar«. Soudeležbe je imela še pri špedicijskem podjetju »Balkan« in tovarni piva v Senožečah. Leta 1911 je pristopila k uvožno-

izvoznemu podjetju »Agrumaria«, leta 1917 pa k plovni družbi »Oceanias«.

V teh letih je banka odprla podružnice (največkrat tako, da je absorbirala druge banke) v Opatiji, Ljubljani, Dubrovniku, Splitu, Šibeniku, Zadru, Kotorju, Metkoviću in Dunaju.

Konec prve svetovne vojne z razpustom avstro-ogrškega cesarstva in prihodom Italije je bil za Jadransko banko usoden. Centralni sedež v Trstu je prišel pod Italijo, večina podružnic pa pod novoustanovljeno Kraljevino SHS. Ustanovili so zato novo Jadransko banko v Beogradu, ki je bila sicer povezana s tržaško, a samostojna. Ta je prevzela vse dalmatinske podružnice.

Italijanska oblast se je medtem takoj izkazala s tem, da ni Jadranski banki dovolila, da prenese svoje vloge iz dunajske podružnice v Trst (medtem ko je to dovolila drugim bankam). Tudi konverzija krona - lira ni bila med najbolj ugodnimi. Kljub vsem omenjenim težavam je leta 1920 imela Jadranska banka preko en milijon lir čistega dobička, kar je bilo za tisto dobo ogromna vsota. Ker je torej italijanski iredentisti niso mogli uničiti po pravni poti, so pričeli kar s fizičnimi napadi. Leta 1919 so škvadrasti vdrli v banko, odnesli celo vrsto dokumentov in preprečili prisotne odjemalce. Mnogi od teh so si seveda zaradi strahu pred novimi napadi izbrali druge finančne zavode.

Vse to ni moglo obroditi pozitivnih sadov: že leta 1921 je namreč banka imela preko en milijon lir izgube.

Leta 1922 je zaradi domnevnih goljufij (v resnici so bile to manjše potvorbe pri konverziji krona - lira) v banko vdrla policija, vse prebrskala in aretirala več uradnikov. Italijanski tisk je seveda to takoj obrisal na veliki zvon in več dni udrihal po slovenski ustanovi, kar je le pričalo o volji, da se banko odvzame Slovencem. Jadranska banka je dejansko prenehala živeti kot slovenska ustanova, ko so na občnem zboru 14. julija 1923 spremenili statut, ohranili samo italijanski naziv in popolnoma menjali odbor, kamor so stopili skoraj izključno Italijani. Ti so videli v banki le sredstvo, preko katerega naj bi razširili svoj vpliv po Balkanu, kar bi jim služilo pri njihovih ekspanzionističnih težnjah. Zato se ti može tudi niso veliko zanimali, da bi sanirali že itak težko ekonomsko stanje banke in so dejansko dovolili, da je šla banka v stečaj in bila nato razpuščena.

(mo)

Izleti

Združenje Union - Podlonjer - Sv. Ivan priredi enodnevni izlet v Postojno - Pivko jamo dne 15. avgusta (ponedeljek) in dvodnevni izlet 14. in 15. avgusta na Koroško (Gospa sveta - Celovec - Vrbsko jezero in Velečje); cena 70.000 lir. Informacije in vpisovanje v Ul. Valdirivo 30/II. nadstropje vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure, telefon 64459 ali 732858.

Šolske vesti

Tržaško tajništvo Sindikata slovenske šole obvešča zainteresirano neučno osebje, da je na šolskem skrbništvu na ogled dokončna lestvica za dodelitev suplenc neučnemu osebju v šolskem letu 1983/84 in 1984/85.

Za zainteresirani lahko dobijo slovenske obrazce za prošnje na posamezne šole v sobi štev. 4. Rok za vlaganje teh prošenj zapade danes, 10. t.m., t.j. 10 dni po objavi dokončne lestvice.

Sprint auto

Ul. Economo 10/A - TRST - Tel. 762-250

AVTOMOBILSKE PLINSKE INSTALACIJE

(Zast. Landi Hartog, mod. 80 S)

Nadomestni deli za vse avtomobile

PO ZELO UGODNIH CENAH

Ivan Sancin v Dubrovniku v Rossinijevem «Brivcu»

Ker pa Dubrovnik ima toliko zaprtih odrov, namreč dvoran, pač pa je vse mesto en sam oder, se za devne prireditve vršijo kar na odprtem in služijo kot gledališča in odri dvorišča raznih starih dvorcev, mali trgi itd. skratka mesto samo. In zato so za devne prireditve še veliko bolj zanimive in privlačne, tako da ves festival štejejo med najbolj zanimive, najbolj pestre in tudiakovnostno med najbolj veljavne v svetu.

In v tem ambientu se je te dni uveljavil tudi naš tržaški rojak, operni pevec Ivan Sancin, ki sicer poje v ljubljanski Operi. Kot smo pred časom z velikim zadovoljstvom za beležili uspeh Nore Jankovič, ko je nastopila v milanski Scalji in nato v Veroni, s prav tolikšnim zadovoljstvom beležimo uspeh odličnega basista Ivana Sancina, našega znanega Gianija, ki je nastopil v Dubrovniku v Rossinijevem «Seviljskem brivcu».

Nasilje se z malega ekrana seli v otrokovo duševnost

Zadeva niti ni nova, pač pa prihaja ponovno na dan ob vedno bolj resnih in zaskrbljujočih podatkih. In ker se pri nas o tem bolj malo govori, še manj pa ustrezno ukrepa, bomo sprejeli na kratko in zadevo prikazali v okvirih, kot se je je lotil nemški list «Saarbrucker Zeitung» iz Saarbrueckna. Najprej za kaj pravzaprav gre, nato pa še o ugotovitvah strokovnjakov.

Doraščajoča mladež, torej otroci od treh do trinajst let starosti prečujejo danes pred televizorji kar dva ali celo trikrat več časa kot pred tremi leti. Seveda z ustreznimi posledicami. Če so ankete leta 1980 ugotovile, da prežidajo mali otročaji pred malim ekranom v povprečju 71 minut na dan, najnovejši podatki govorijo, da znaša to povprečje danes že v času šolskih počitnic, pač pa tudi med šolskim letom.

Samo ob sebi se razume, da pušča to pri razvijajočem se bitju ustrezne negativne posledice. Najprej anketa ugotavlja naslednje: «Tisoči in tisoči predšolskih otrok zaposlenih na televizorju zaradi samote, iz strahu, ker so pač sami doma, ali pa tudi iz dolgočasje»... «To pa — nadaljuje — vodi v resne probleme v duševnem razvoju otroka».

S tem vprašanjem sta se še posebej začela ukvarjati dva strokovnjaka, pedagog in sociolog. Pedagog je spregovoril tudi v imenu 16 tisoč kolegov, ko je govoril o TV programih, ki jih razne zahodnonemške TV mreže nudijo v dopoldanskih urah. Ker se družbe tako rekoč lovijo gledalce, saj jim «gledanost» opravičuje reklamo in torej obstoj ali bolje zaslužek, trpajo tudi v jutranjih urah v program «privlačne» filme, to se pravi filme, kjer so jedro dogajanja nasilje, brutalnost, surovost. Kavbojski film, za katerega so nekoč trdili, da za otroka ni primeren, je sedaj še kar dobra ali vsaj znosna paša, kajti na sporedu so čedalje bolj surovo in na otroka, ki izredno negativno vpliva na duševno, na zaključka, da je treba pri otrocih zadnje čase vedno bolj pogosto opaziti napadlastost, ki se pri otrocih zadnje čase vedno bolj pogosto opazuje pri otroku vedno manj občutljivosti, ki je bistvena komponenta mladega človeka. Še več, otroci zadnje čase sploh ne ve, kaj je neznost, ker se čedalje pogo-

steje hoče uveljaviti z nasiljem, celo s surovostjo, ker se je tega naučil iz filmov, ko pa v filmu vedno ali skoraj vedno zmaga močnejši ali bolj nasilnejši.

Pa ne le v «normalnih» igranih filmih, tudi v risanih filmih v večini prevladuje nasilje. Torej tudi filmi, ki naj bi bili namenjeni prav doraščajoči deci, otroku, ki sproti vsrkava vase vse, kar vidi, ki nekritično sprejema to, kar mu nudi TV, tudi ti «otroški» filmi slonijo v glavnem na nasilju. O tem često govore že imena glavnih junakov, kot so na primer razni «Diaboliki» in njemu podobne figure, vtem ko se pozitivna figura, torej tisti, ki naj bi bil dober in zgleden subjekt zgodbe, izkaže često kot neboljše nič, ki vzbuja k večjemu sožalje, nikakor pa ne pritegne, kaj še, da bi pri otroku oziroma pri gledalcu vzbujal občudovanje. In kdo naj od otroka pričakuje, da mu bo to nič za vzor?

Ko smo tako nazivali nekaj podatkov, ki so jih zbrali drugod in tudi mnenj, ki so jih strokovnjaki dodali, se vrnimo v naše razmere, k nam v naše družine, v naše okolje. Res je, da je pri nas zasebna televizija nekoliko v zamudi, ker so se drugod prej «zbudili». Prav tako je tudi res, da smo še pred letom imeli glede tega nekakšen vrhunec tudi pri nas in so se razmere nekoliko izboljšale in je naša zasebna TV mreža morda nekoliko uvidevnejša. Toda s tem še ni rečeno, da je naša otročad zavarovala pred nevarnostjo, ki jo zanjo predstavlja televizijski zaslon. Če bi se lotili temeljitejših analiz, če programov državnih ali če bi ločeno javnih TV mrež, bi ugotovili, da ni glade tega vse v redu. Če pa se lotimo analize programov zasebnih TV mrež, bo rezultat hujši. Če so se pred časom neki starši zgražali nad «predrznostjo» nekaterih TV postaj, ker da so pohujševale mladino, ker so kazale «preveč golote», menimo, da je bil to kar najmanjši greh. Goloto bo doraščajoči otrok prej ali slej sam doživel, ker je to zakon narave in leto prej ali pozneje zares ne pomeni veliko. Veliko huje in nepopravljivo pa je v otrokovi duševnosti, ko iz nje iztrgaš ali v njej zadušiš vse, kar je pozitivnega. In prav glede tega bi morali biti starši pozorni, ko usmerjajo otrokov razvoj, tudi tedaj, ko gre za njegovo «malo okno v svet», ko gre za gledanje TV programa.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 13.00 Poletni maraton - balet
- 13.30 Dnevnik 1
- 13.45 Maigret v Pigalleju - film
- 15.25 Glasbene meje
- Afriški festival - 2. del
- 15.55 Happy days - TV film
- 16.20 Zgodbe sredozemskih ribičev
- 16.50 Danes v parlamentu
- 17.00 Sveže, sveže
- 17.10 Astroboy - risanka
- 17.40 Halo, zdravnik?
- 18.00 Colorado - TV nadaljevanka
- 18.30 Bela črta, rumena črta
- 18.45 Glasba
- 19.00 Jack London: Dogodivščine iz velikega Severa
- 19.30 Tekmovanje s poslušalci
- 19.45 Almanah in Vremenska slika
- 20.00 Dnevnik 1
- 20.30 Santov povratek - TV film
- 21.25 Lov na zaklad - nagradno tekmovalje
- 22.25 Dnevnik 1
- 22.35 Športna sredi
- Palinuro: boks
- Ob koncu Dnevnik 1 Zadnje vesti, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.00 Glasbena oddaja

13.45 Srečanje z opero

- Andrea Chenier - glasba Umberto Giordana
- 14.40 Varietejski program z Aldom in Carlom Giuffrejem
- 15.05 Dokumentarna oddaja
- 16.00 Iz parlamenta
- 16.05 Evrovizija
- Helsinki: atletika, svetovno prvenstvo
- 19.45 Vremenska slika
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.30 Arabesque - Življenje Clare Schumann
- TV nadaljevanka
- 21.40 Dnevnik 2 - Nočne vesti
- 21.50 «Assassino al galoppatoio» - film
- 23.15 Conutry glasba - 5. nadaljevanje
- 00.50 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 19.00 Dnevnik 3
- 19.25 Potovanje v srednjeveško Kalabrijo
- 19.55 Italijanske dokumentarne oddaje od leta 1949 do leta 1970
- 20.05 Šolska vzgoja
- 20.30 Primer Mattei - film
- 21.20 Delta - znanstvena oddaja
- Divje živali
- 22.45 Dnevnik 3
- 23.10 Rim Landa Fiorinija

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 18.10 Poročila
- 18.15 Rukoveti - glasbena oddaja
- 18.45 Mozaik kratkega filma: Smisel za odkrivanje - film
- 19.15 Risanka
- 19.24 TV in radio nočoj
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 TV dnevnik 1
- 20.00 35 mm - filmska delavnica (Pulj '83)
- 22.00 TV dnevnik II.

Zagreb

- 17.50 Videostrani
- 18.05 TV koledar
- 18.15 Lučka - otroška serija
- 18.45 Prijatelji glasbe
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Filmski večer: Filmska glasba
- 21.00 Vrnitev Pink panterja - film

Koper

- 14.00 in 17.30 Odprta meja
- 15.55 Altitika: Helsinki, svetovno prvenstvo
- 19.50 TVD stičišče
- 20.05 Ryan - serijski film
- 21.05 Stockholm - dokumentarec
- 22.05 TVD danes
- 22.15 Glasbena oddaja
- 22.45 Zeit im Bild - Čas v sliki

Danes bodo v okviru oddaje OD-PRTA MEJA med drugim tudi pripevki:

GORICA — Simpozij o režiserju Zavattiniju

TRST — Kulturni dom v Briččikih

TRST — Intervju z alpinistom Igorjem Škamperlejem

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.35 Phyllis - TV film
- 9.00 Aliva - TV film
- 9.30 Mary Tyler Moore - TV film
- 10.00 Lou Grant - TV film
- 11.00 Giorno per giorno - TV film
- 11.30 Rubrike
- 12.00 Il mio amico Arnold - TV film
- 12.30 Ritorno di Simon Templar - TV film
- 13.30 Sentieri - TV film
- 14.30 General Hospital - TV film
- 15.15 La segretaria quasi privata - film
- 17.00 Search - TV film
- 18.00 La piccola grande Nell - TV film
- 18.30 Popcorn - glasbena oddaja
- 19.00 Tutti a casa - TV film
- 19.30 Kung-fu - TV film
- 20.25 Poldark - TV film
- 21.25 La bella mugnaia - film
- 23.25 Sport: tenis
- 00.25 L'infamele Quinlan - film

RETE QUATTRO

- 8.30 Ciao, ciao
- 9.30 I superamici - risanka
- 9.45 L'orso e il cagnolino - risanka
- 10.15 La ragazza dell'ultimo spettacolo - film
- 12.00 Operazione sottoveste - TV film
- 12.30 I bambini del dottore Jamison - TV film
- 13.00 Mat Helm - TV film
- 14.00 Agua viva - novela
- 14.45 La famiglia Hancock - film
- 16.30 Ciao, ciao
- 18.00 Star Blazers - risanka
- 18.30 Quella casa nella prateria - TV film
- 19.30 Quincy - TV film
- 20.30 Time Express - TV film
- 21.30 Hud il selvaggio - film
- 23.15 FBI - TV film

ITALIA 1

- 8.30 Risanke
- 9.30 Adolescenza inquieta - TV film
- 10.00 L'urlo della folla - film
- 12.00 Riuscirà la nostra carovana di eroi a... - TV film
- 12.30 Vita da strega - TV film
- 13.00 Bim, Bum, Bam
- 14.00 Adolescenza inquieta - TV film
- 14.30 Delitto a Mulberry Street - film

- 16.25 Bim Bum Bam
- 18.00 La grande vallata - TV film
- 19.00 Wonder Woman - TV film
- 20.00 Soldato Benjamin - TV film
- 20.30 Fiori nella polvere - film
- 22.20 Racconti del brivido - TV film
- 23.15 Sport - boks
- 00.15 Il colosso di New York - film

TELEPADOVA

- 10.00 Ispettore Regan - TV film
- 11.00 L'avventura - film
- 13.00 - 19.00 Risanke
- 19.30 Attenti ai ragazzi - TV film
- 20.00 WKRP in Cincinnati - TV film
- 20.30 L'investigatore del Bronx - film
- 22.00 OB VII - Crimine di guerra - TV film
- 23.00 Toma - TV film
- 00.30 Goya - TV film

TRIVENETA

- 6.00 Giocatore d'azzardo - film
- 7.30 Risanke
- 8.30 Harry '83 - TV film
- 9.30 Search - TV film
- 10.30 Simon Templar - TV film
- 11.30 Agente speciale - TV film
- 12.50 Polvere di stelle - TV film
- 13.30 in 14.00 Risanke
- 14.30 La guerra segreta - film
- 16.30 Harry 'O - TV film
- 17.30 - 18.30 Risanke
- 19.10 Supertrain - TV film
- 20.00 Rubrica
- 20.00 Risanke
- 21.00 Ondine (La Sirena) - film
- 22.30 Il rigattiere, asta
- 1.40 Film
- 3.10 Agente speciale - TV film
- 5.30 I cavalieri di Re Artù - TV film

TELEFRIULI

- 13.00 The Beverly Hillbillies - TV film
- 13.30 Una strega in paradiso - film
- 15.00 Anche i ricchi piangono - TV film
- 18.00 The Beverly Hillbillies
- 18.30 Gunsmoke - TV film
- 19.25 TV dnevnik
- 20.40 America, America, dove vai? - film

TELEQUATTRO

- od 8.30 Povezava z oddajnikom Italia 1
- 19.00 Dogodki in komentarji

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Radijski mozaik: Po svetu sem in tja, Glasbena matineja, vmes: Roman v nadaljevanjih, Branko Hofman: «Noč do jutra»; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Glasbeni potpuri, Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nediških dolin; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra: Instrumentalni solisti; 14.10 - 16.00 Mladinsko popoldne: Zvezdniki našega časa, Literarni listi; 16.00 Klasični album; 17.10 - 19.00 Razširjeni obzornik: Zimzelene melodije, Rubrika, Kulturni odmevi iz Beneške Slovenije, Prikljubljeni motivi.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila, 6.00 Glasba za dobro jutro in Jutranji koledar, Cestne razmere; 6.45 Prometni servis in Napoved progra-

Ob 17.00 Primorski dnevnik: Kavaliči - asfaltiranje vaških poti, prostovoljno delo krajanov; Obala - Kras - problemi komunalne in stanovanjske dejavnosti; Koper: predsedstvo občinskega komiteja zveze komunistov; Matajur - 50-letnica prepovedi slovenskega jezika po cerkvah, zlata maša treh beneških duhovnikov.

13.20 Meh za smeh: prisluhnili boste harmonikarju Gianiju Jermanu iz Manžana pri Kopru.

mov; 7.15 Val 202; 13.00 Prisluhnite med glasbo; 13.10 Predstavitve programa; 13.20 Zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Mladi izvajalci; 14.20 14.35 Glasbene želje; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.30 Pogovori o...

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 Otvoritev in glasba; 6.35 in 8.32 Vremenska napoved za pomorščake; 7.00 Horoskop; 7.30 Glasba; 7.50 Time music; 9.00 Štirje koraki; 9.32 Pisma Lucianu; 10.00 Glasba in pošta; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vrtiljak; 11.00 Svet mladim; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.40 Glasba; 15.00 Na prostem; 15.10 in 15.45 Glasbeni program; 16.15 Edig Galletti; 16.55 Pismo iz...; 17.00 Lepo petje; 17.32 Time music; 19.40 Glasbeni program.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; od 6.00 do 8.00 Jutranji glasbeno-govorni spored; 9.00 Radio anche noi; 11.00 Le canzoni dei ricordi; 11.58, 11.58, 14.58 in 17.52 Zeleni val; 13.15 Master; 15.00 Sever - Jug in obratno; 17.30 Globetrotter; 17.58 Hipoteza; 19.15 Prijetna glasba; 19.30 Jazz; 21.00 Pazzo poeta; 21.27 Rapporto confidenziale; 21.50 Son gentile, son corte; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO OPČINE

Do 18.00 Glasba; 18.00 Dober nasvet, dragocen nasvet; 20.30 Lahko noč želi...; 21.30 Opčine by night; do konca oddaje glasba.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 14.00, 15.00 Poročila; 4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba; 4.50 Dnevni koledar; 5.30 Prva jutranja kronika; 5.50 Rekreativna; 6.45 Prometne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.45 Dobro jutro, otroci; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.20 Počitniški pozdravi; 8.35 Izbor v sredo; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 Vrtiljak; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Naši poslušalci čestitajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Poje pevski zbor Obala iz Kopra; 18.15 S knjižnega trga; 18.40 S Plesnim orkestrom; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Štirje kovači; 20.00 Španske ljubzenske pesmi; 20.25 Komorni koncert; 21.05 Operne arije; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja; 22.30 Zimzelene melodije; 23.05 Šmuel Agnon: Pesmi; 23.15 Za ljubitelje jazz; 00.05 - 4.30 Nočni program.

bolnišnice v cerkev na Placu
glavno pokopališče; ob 15.30 Patri-
De Fraia iz splošne bolnišnice v cer-
kev in na pokopališče na Peči.

Na enomesečnem laboratoriju v Gradišču Ljudje iz raznih dežel so se seznanili z italijansko povojno resničnostjo

Sobotno srečanje s Cesarom Zavattinim, najprej v Kulturnem domu v Gorici, kjer so najprej gledali njegovo zadnji film «La veritaa», potem pa razpravljali z njim o tem filmu, o njegovem ustvarjalnem delu ter o italijanskem povojnem neorealizmu na splošno, potem pa še sobotna in nedeljska razprava v auditoriju, kjer so se pred mikrofonom zvrstili nekateri med najbolj uglednimi italijanskimi kritiki in protagonisti povojnega filma ter tudi oni sami, je udeležencem enomesečnega laboratorija v Gradišču ob Soči dal možnost še večjega spoznanja teme s katero so se zbirali prav v Gradišču.

Pisali smo že, da so v ta kraj prišli univerzitetni profesorji, študentje, preučevalci italijanskega jezika in italijanske zgodovine, mnogi taki ki poučujejo v svoji domovini italijanski jezik. Seznaniti so se hoteli predvsem s povojnim italijanskim svetom in na laboratoriju, na katerem je bilo filmska umetnost v ospredju, so spoznali ne le filme, marveč vso italijansko povojno realnost, zgodovino, uporabo jezika, socialne teme itd.

Izkoristili smo tiste trenutke ko so pred Kulturnim domom pričakovali Zavattinija, da smo se pogovorili z nekaterimi med njimi.

Poljskem, na Madžarskem, v Avstriji in tudi v Afriki. Delovni rezultat laboratorija v Gradišču bo brez dvoma ostal neizbrisani pri vseh udeležencih.

Že v tretje sodeluje na takih mednarodnih laboratorijih Tjaša Miklič, profesorica na ljubljanski univerzi. Se prej je bila že v Trstu in v Vidmu. Že v tretjem posluša prof. De Marchia. Zanj predstavlja taka srečanja dragoceno dopolnitev njenega znanja italijanskega jezika in kulture in to ji bo koristilo pri njenem nadaljnjem delu. Šolski ustroj namreč ne dovoljuje, da bi se poleg jezika in literature nekega naroda naučili tudi kaj drugega. Tistim, ki poučujejo in se učijo nek tuj jezik, manjka poglobljeno znanje o zgodovini, o sodobni družbi, o drugih vrsteh umetnosti kot so likovnost, film itd. «Vse to pa imamo tukaj, sicer strnjeno na neko določeno obdobje italijanske zgodovine,» nam je dejala.

Med udeleženci sta tudi dva temnopolta tečajnika. Ibu Djawara je doma iz Senegala. Diplomiral je v Franciji (njegova dežela je frankofonska), potem pa še v drugo v Italiji v italijanski literaturi, kajti odločil se je, da bo v rodni deželi poučeval italijanski jezik. Sedaj je na dodatnem izpopolnjevalnem študiju v Bologni in reči moramo, da gladko govori italijansko brez vsakega naglasa. Povedal nam je, da je zanj ta laboratorij zelo pomemben, ker mu je to dovolilo poglobiti se v italijansko povojno re-

ačnost, pa čeprav jo že kar precej dobro pozna

Renata Stare je ena izmed Zagrebčank, ki so prišle na laboratorij v Gradišče ob Soči. Dejala nam je, da je pridobila veliko zanimivega, saj so govorili o politiki, gospodarstvu, sociologiji, razvoju jezika, umetnosti, literaturi, filmu, o vsem kar je potrebno za dobro spoznavanje neke dežele in naroda, ki v tej deželi živi. Čula je o italijanskem neorealizmu veliko več kot ji je bilo doslej omogočeno brati, kajti v Jugoslaviji so bili objavljeni posamezni članki o tem vprašanju, ni pa doma dobila zaokrožene študije o tem vprašanju.

Za zaključek smo vprašali še Goričana Sandra Scandola, enega pobudnikov in organizatorjev tega laboratorija in tudi drugih filmskih pobud v Gorici, kaj meni o srečanju tako velikega števila mladih ljudi iz različnih držav. «Uspeh je neizbežen. Tudi zaradi tega ker je Cesare Zavattini prišel v Gorico le zaradi nas, ker se je hotel srečati s temi ljudmi iz številnih dežel, ki jih zanima italijanski neorealizem. Ni mu bilo namreč za tem, da bi prišel na podeljevanje nagrad v Gorico. S to pobudo, ki bi jo kdaj kazalo ponoviti, bi Gorica dobila velik pomen tudi na področju preučevanja sodobne kulture, ne pa samo kulture preteklosti, o kateri se razpravlja na mittelevropskih srečanjih».

MARKO WALTRITSCH

Dobra vina uspevajo tudi v ravnini V sovodenjski občini pridelajo 1.000 hl vina

Posplošeno mnenje, da se kakovostna in visokokakovostna vina pridelujejo lahko samo na gričevnatem območju, bo treba spremeniti. Res je sicer, da nekatere sorte najbolj uspevajo v Brdih, po drugi strani pa ni mogoče zanikati, da prihajajo nekatere vrste, zlasti črnega vina, predvsem iz ravninskih predelov. Merlot, kabernet, refošk, pa morda beli pinot in istrska malvazija. To so sorte, ki odlično uspevajo tudi na ravninskem, prodnatem svetu. Da gre za kakovostna vina prča tudi sam obstoj konzorcija «Isonzo», preko katerega so ta vina dosegla na tržišču upoštevanja vredno mesto in seveda tudi primerno ceno.

Ni naš namen razpravljati o načelnem vprašanju, če vinogradi sodijo samo v Brda ali na Kras in je treba ravninske predele prepustiti drugim kulturam. Vinogradništvo se tudi v naših krajih vse bolj uveljavlja v ravninskih predelih.

Danes bi radi spregovorili o vinogradništvu na območju sovodenjske občine, o dejavnosti, ki je še do pred nekaj leti imela skromen gospodarski pomen, saj je bilo pridelovanje vina (razen redkih izjem) usmerjeno le na količine namenjene domači porabi. Razmere se v zadnjih letih naglo spreminjajo in zanimanje za vinogradništvo se veča.

Tako znaša letna proizvodnja kakovostnih vin z zaščitenim geografskim poreklom že okrog 150 do 200 hektolitrov letno, približno štirikrat, do petkrat večja pa je proizvodnja tako imenovanih namiznih vin na območju občine.

Prevladujejo kajpak črne sorte, o najbolj razširjenega merlota, prek kaberneta, v zadnjem času se močno uveljavlja tudi refošk, zlasti na kraškem območju, kjer je pridelovanje te sorte tudi najbolj značilno. Bele sorte niso najbolj priporočljive. Mogoče je najbolj uspešno pridelovanje istrske malvazije, belega pinota in morda rebule. Vegetativno sicer te vrste dobro uspevajo, vendar pridelek po kakovosti (zlasti po okusu) precej zaostaja za tistim, ki prihaja z briškega območja. Sicer pa pridelane količine vina iz teh sort niso velike, zato ni zaenkrat skoraj nobenih težav s prodajo. Najbrž pa bi v bodoče le kazalo ostati pri starih črnih sortah, ki so poleg tega da so že znane, tudi dovolj preizkušene.

Pri prikazu vinogradništva na območju sovodenjske občine ni mogoče mimo dveh ugotovitev: stalno prizadevanje posameznikov za izboljšanje kvalitete, za strokovno izobraževanje, pobude občinske uprave s pokroviteljstvom nad razstavo domačih vin, ki so jo letos priredili že tretjič. V zadnjem času pa je hvalevredno pobudo prevzela tudi domača posojilnica, ki je poskrbela za ciklus strokovnih predavanj o vinogradništvu in tudi za poučne izlete z obiskom znanih vinogradniških posestev. S tako obliko pomoči domačim vinogradnikom bodo nadaljevali tudi v prihodnje, pravijo pri posojilnici.

VLADO KLEMSE

Urniki trgovin za poletne praznike

Kot so nam sporočili z goriške zveze trgovcev bodo trgovine ob koncu tedna, za «ferragosto», poslovale po naslednjem urniku. V soboto, 13. avgusta, bodo trgovine odprte normalno; mesnice bodo odprte tudi popoldne, peki bodo spekli kruh za tri dni. V nedeljo, 14. in v ponedeljek, 15. avgusta, bodo v dopoldanskem času odprte samo cvetličarne. V torek, 16. avgusta, bodo trgovine poslovale po normalnem delovnem urniku. Trgovine z oblačili in raznim blagom pa bodo zaprte tudi v torek, 16. avgusta, to v zameno da dan posvečen mestnemu zavetniku.

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča člane, da bo urad na Travniku v Gorici zaprt od 13. do 21. avgusta.

Črpanje vode iz Doberdobskega jezera

Prof. Bruno De Marchi, z milanske katoliške univerze, ki je vodil v prejšnjih letih precej takih laboratorijev v drugih krajih Italije, in ki vodi tudi letošnjega, nam je dejal da je letošnji laboratorij tako po kvaliteti kot po številu udeležencev veliko boljši od tistih, ki so bili v prejšnjih letih, nad vsakim pričakovanjem. Po njegovem mnenju je, da so udeleženci zelo pripravljeni, kar je dokaz da v njihovi deželi vlada veliko zanimanje za italijansko kulturo in za italijansko kinematografijo, in da so prav zaradi tega imeli možnost za bolj zanimivo debato. Se zlasti zanimive so bile primerjave med italijanskim neorealizmom ter pojavi realizma na

Huda suša pesti vinograde in druge nasade na doberdobskem Krasu. Verjetno bo to vplivalo tudi na letošnjo količino pridelanega grozdja in jasno je, da brez protukrepov tudi di cvetače, paradižnikov in druge zelenjave ne bo veliko. Kot je verjetno vsem znano so vodovodno podjetje in občinske uprave sprejele stroge ukrepe proti vsem tistim, ki bi svoje vrtove namakali s pitno vodo. V Doberdobi in okoliških vaseh so mnogi kmetje to vprašanje rešili nekoliko drugače in «reševalno» akcijo spravili na nove tirnice. V zadnjih dveh letih je več kmetov kupilo (tudi v solastništvu) velike 20-25 hl cisterne in z njimi «omajajo» k doberdobske-mu jezeru po vodo.

K jezeru smo se namenili tudi mi (in tam posneli zgornjo sliko) in pri črpanju vode spregovorili s Slavkom Gergoletom - Pojacomom po domače in njegovim vnukom Fabiom. Tu

di Slavko je kupil sod v solastništvu s Karlom Frandolichem - Korenjavcem in Aldom Lakovičem - Kukukom in je nad nakupom posebno vesel. Povedal nam je, da je on, ko je pred par tedni v Doberdobi zmanjkala voda (v hlevu ima Slavko osem glav živine) nujno rabil prav vodo iz jezera za napojitev bika, dveh telčkov in petih krav. Pred vojno in takoj po njej, ko v Doberdobi še ni bilo vodovoda, so Doberdobci pasli krave ob jezeru in si s tem prihranili trud, da bi morali tudi za živali pripeljati iz jezera vodo v velikih lesenih sodih, kot so to počeli za vodo vsakodnevne rabe. «Sedaj je drugače», je nadaljeval Slavko, «nihče ne «rene» krave k jezeru, vsi želimo imeti vodo udobno v hlevu, ko pa te ni, bi brez cistern težko shajali. Sicer nujno rabimo vodo za zelenjavo, ki jo imamo v naših vrtovih, drugače bi vse usahnilo.»

FABIO GERGOLET

Drago Sedmak Fašizem na Goriškem v letu 1923

Glavni krivec Gradnikovih težav, po navedbah slovenskih časopisov, pa naj bi bil seveda D'Ottone. To je briškega mogotca tako raztogotilo, da je Gradniku z učiteljem Josipom Torošem prišel h v «Edinosti». Po navedbah popravke novice, objavljene v Gradniku pod vplivom groženj to pismo tudi podpisal, toda v razgovoru, ki ga je avtor imel z Josipom Gradnikom, mu je ta zatrdil, da navedba do nobenega popravka.

Vidimo, da so briški fašisti, največ seveda D'Ottone, s pomočjo podprefektore v Gradišču, dosegli, zaradi svoje narodnostne zavesti. D'Ottone, ki se je posluževal celo smrtnih groženj, da bi dosegel svoje cilje, je dosegel, da je moral odstopiti tudi župan Biljani in na njegovo mesto je prišel fašist Juša. Mirenski fašij, ki je bil predstavljen na sestanku aprila 1923. leta. Tedaj je bil sestanek pripravljalnega odbora za ustanovitev fašija in sindikata. V imenu pripravljalnega odbora je govoril Spanghero,

8. Berti pa je v imenu glavnega poročevalca obrazložil fašistični program. Tej priložnosti je seveda prisostvoval tudi Vinko Bandelj, ki se je potrudil v slovensčini povedati to, kar so prejšnji govorniki govorili v italijanski. Temu pa je dodal še svoje narodno gospodarsko stališče, ki ga je zagovarjal s pozicij slovenske snoparije.

Da je le nekaj italijanskih družin v nekem, popolnoma slovenskem, kraju vzrok za ustanovitev šole, je dokaz otvoritev italijanske šole v Ajdovščini 4. februarja 1923. leta. Italijanski in protitalijanski, fašistični časopis «Nova doba», so to slovesnost karak-terizirali kot rezultat potreb Italijanov, živčih v Ajdovščini. Izhajali so namreč iz previdnih govorov, ki so jih imeli podprefekt Piomarta, šolski nadzornik Carlo Rubbia in še nekateri odličniki.

Tu je šlo za prikrito akcijo, česar pa ne bi mogli trditi za prepoved odvetniku dr. Tonkliju, da v slovensčini brani štiri slovenske obtožence pred goriškim civilnim in kazenskim sodiščem, oziroma pred njegovim 5. oddelkom, kjer je do tedaj še bila dovoljena slovenska obramba. To prepoved je izrekel znani sodnik, oziroma predsednik sodišča dr. Vinci, ki je bil sodnik tudi v krnskem procesu. Z njegovo prepovedjo se je strinjal tudi sodni zbor in so to motivirali s tem, da odvetnik, oziroma slovenski zagovorniki znajo dobro italijansko. Seveda je tak postopek «Edinost» ostro napadla, vendar pa je bila ta prepoved le uvod v kasnejše dogodke.

Kakšno je bilo stanje v slovenskih šolah v goriškem šolskem okraju, vidimo iz članka, ki ga je «Goriška Straža» povzela po «Piccolu», v katerem

je šolski nadzornik Carlo Rubbia podal sledeče podatke: vseh šol je bilo 88, od tega so bile tri zaprte. Vse šole so bile dvojezične, štiri pa so imele izključno italijanski učni jezik in sicer: v Ločniku, Ajdovščini, Podgori in Anhovem. Vse te ljudske šole so imele 179 razredov, 222 učiteljev je poučevalo 12.500 otrok. Nacionalna struktura učiteljev in učiteljic je bila taka: Slovencev 192, Italijanov pa 30.

Čeprav je nadzornik Rubbia poudarjal to cve-toče šolstvo, je bil pobit v komentarjih «Goriške Straže», ki je trdila, da v primerjavi z avstrijskim šolstvom to pomeni nazadovanje in da je za tako stanje kriv tudi on, ker ne dela tako kot bi moral in da bolj skrbi za to, da bi iz slovenskih otrok naredil Lahe, kar se lepo vidi iz njegovega predloga, da se povsod organizirajo otroški vrtci, zavetišča, zabavišča, italijanske knjižnice itd.

Da je njegovo poročilo naletelo na odprta ušesa pri oblasteh, je dokaz ustanovitev italijanske šole v Kanalu, ter nekakšno nabiranje otrok po Solkanu, da bi tudi tam odprli italijansko šolo. V Kanalu je bila otvoritev italijanske šole 25. februarja 1923. Ceremoniji so prisostvovali razni funkcionarji kot npr. podprefekt Piomarta, senator Bombig, Caccese, Rubbia. Piomarta se je v govoru bumbil predalec, ko je za vzrok za otvoritev te šole navedel tudi politične razloge, ki jih je «Edinost» označila kot poitalijančevanje, čeprav je sam Piomarta v govoru hitro popravil, da gre za «vzvišeno politiko». «Edinost» je k njegovim besedam, da bi slovenski otroci z znanjem italijansčine lahko bolj spoznali italijansko kulturo, zapisala, da enako velja za Italijane v spoznavanju slovenske kulture.

Prvo svetovno atletsko prvenstvo v Helsinkih (od 7. do 14. avgusta)

Italiji prvo zlato po zaslugi Cove

Taktičen tek Italijana usoden za Afričane - Zanesljiva zmaga Mosesa - Bikova naskakovala svetovni rekord - Velesile popravile svoj izkupiček

Naš favorit je torej zmagal! Italijan Alberto Cova je svetovni prvak. Tek na 10.000 m nikakor ni bil zgodovinski, kot je bilo pričakovati. Afričani so res začeli zelo napadalno, po štirih kilometrih pa se je vse ustavilo. Tek je postajal dolgočasen in nihče ni hotel prevzeti vodstva. Nekaj krogov pred koncem se je za napad končno odločil domačin Vainio. Napad je bil res odločilen, saj se je skupina dokončno raztegnila in razbila. Etiopca Kedir in Debele ter Tanzanijec Shahanga so v krčevitem finišu igrali podrejeno vlogo. Krog pred koncem je silovito potegnil Schildhauer (NDR), sledila sta mu Kunze in Vainio. Kazalo je, da bo Schildhauer zmagal, pol kroga pred koncem pa je bilo jasno, da od vodečih treh nihče nima več dodatnih moči. Italijan Cova se je zelo zvito držal vseskozi prvih mest, vodil pa ni nikoli. V ciljni ravnini je najprej kazalo na povratek Shahanga, ko pa je ta »izgorel«, se je na sredini teka-

lišča prikazal Cova. Njegov finiš je bil nezadržen in istočasno lep, medtem ko sta oba Vzhodna Nemca sprejela obupno z rokami veslala po zraku. Cova je zmagal v polnem naltu, čas ni bil omembe vreden, zmaga pa je veljala svetovni naslov.

Brazilec Cruz je v teku na 800 m globoko razočaral svoje oboževalce. Krepko je sicer prevzel vodstvo, kljub vsemu pa je bil prvi krog razmeroma počasen za svetovno prvenstvo (50''58). 300 metrov pred ciljem ga je močno napadel Britanec Elliott, katerega Cruz ni mogel prehiteti. Na ciljno ravnino je prišel že v težavah. Od nekega je prišel zvit nemški veteran Wülbeck in prepričljivo zmagal z odličnim časom. Opetekajočega Cruza je v zadnjem hipu prehitel še Nizozemec Druppers. Kakovostno je bil tek dober. Nasprotno kot pri ženskah, kjer Sovjetinje niso bile sposobne streti odpora Kratochvilove. Povedle so sicer zelo energično, vmesni čas pa je kazal na počasen tek. Pred začetkom

zadnjega ovinka je Kratochvilova pospešila. Prvi napad ni dal rezultata, drugi pa je povzročil praznino. Za zmagovalko je bil čas komaj poprečen, vse ostale pa so teklo slabo.

Rutinsko zmago je dosegel Moses na 400 m čez ovire. Zahodni Nemec Schmid tokrat ni izpolnil pričakovanj, razočarala pa sta ostala dva Američana. Z vsemi finalisti pod 50 sekundami je bil tek zelo kakovosten.

Tamara Bikova je naskakovala prvi svetovni rekord v višini. 201 cm je premagala gladko. Nemka Meyfarth je po eni napaki na tej višini oba preostala poskusa investirala v 203 cm. Letvico je Tamara podrla trikrat, Ulrike pa dvakrat.

Povsem predviden je bil razplet v sedmerboju s tremi Vzhodnimi Nemkami na prvem mestu. Zmagala je svetovna rekorderka Ramona Neubert.

V metu kladiva je Sovjetom zamešal štrne Poljak Kwasny, ki je bil drugi za Litvinovom.

SP v številkah

Čehoslovakinja Jarmina Kratochvilova je včeraj zmagala na 800 metrov dvignjenih rok

Danes kar osem odločitev

Osem odločitev v današnjem dnevu.

V središču zanimanja bo skok v daljino za moške. Lewis je igraje dosegel kvalifikacijo z razdaljo 8,37 m, ki že zapira vsem pot do zlata. Dva finala na 400 m bosta sledila po privlačnosti. Jarmila Kratochvilova ima verjetno drugo zlato že zagotovljeno. Do današnjega finala je kljub nastopom na 400 in 800 m prišla brez večjega naprežanja. Moški tek naj bi osvojil Cameron iz Jamajke. Evropski rekorder Skamrahl ga časovno celo prehiteva, Jamajčan pa ima več

rezerv za odločilne trenutke.

Ženski disk naj bi pokazal, če je Savinkova vredna svetovnega rekorda. Nevarni utegneta biti Bolgarka Petkova in Zdenka Silhava iz ČSSR. Ženski tek na 400 m čez ovire naj bi bil stvar Sovjetinje, slaba pripravljenost SZ na tem SP pa odpira vrata tudi drugim.

Ženska štafeta 4x100 m je praktično že oddana NDR z možnostjo novega svetovnega rekorda, moški tek pa bi morala po vsej logiki osvojiti četverka iz ZDA, ki ima kljub slabšim menjavam veliko rezervo osnovne brzine. Z neverjetno slabimi posamezniki je z odličnim časom 38''77 presenetila SZ. Italijani so resni kandidati za srebro, čeprav v predteku

niso povsem zadovoljili. Zelo strogi so se izkazali sodniki pri predajah.

KAJ MENI...

Aljoša Škabar

Aljoša Škabar, atlet AK Devin, se bavi navadno s sprintom.

«Lewis me je očaral. Sedaj nima nasprotnikov. Presenečen pa sem bil nad poškodbo Ashfordove.»

«Med tekom na 100 in 10.000 m bi gotovo raje tek na takem prvenstvu na 100 m. Predvsem zaradi tega, ker je odločitev hitra in do konca negotova. Res se je tudi tek na daljši razdalji odločil v zadnjem metru, moči pa so se urejevale vseskozi.»

Kolajne

NDR	2	4	2
ZDA	2	3	3
SOV. ZVEZA	2	1	5
POLJSKA	2	1	0
ZRN	1	2	0
ČEŠKOSLOVAŠKA	1	1	1
ITALIJA	1	0	0
NORVEŠKA	1	0	0
MEHIKA	1	0	0
NIZOZEMSKA	0	1	0
NIGERIJA	0	0	1
BRAZILIJA	0	0	1

■ Trener italijanskih sprinterjev Vittori navadno svoje teze podkrepi s... krepkimi besedami. Morda zaradi bontona je ob oceni teka hitre štafete precej besed, ki so že bile na jeziku, enostavno izpustil.

Zbranost pred startom

«Ameriški trio» v teku na 400 m ovire (Moses, Lee in Phillips) je tako počakal na start včerajšnjega tekmovanja

Jutri spet «Azzurra»

NEWPORT — Jutri se bodo v Newportu začele polfinalne regate za «pokal Amerik». Po treh krogih regat, ki so se pričele junija, se za vstop v finale potegujejo samo še štiri jadralnice, ki so uspešno prestale vse dosedanje selekcije. Med temi je tudi «Azzurra», italijanski debitant, ki je presenetila domala vse poznavalce. Poleg «Azzurre» so v polfinalu še Australija 2, Victory 83 (Velika Britanija) in Kanada. Končno lestvico kvalifikacijskega dela so sestavili tako, da so sesteli 20 odstotkov točk, ki so jih jadralnice zbrale v prvem krogu. 40 odstotkov točk iz drugega kroga in 100 odstotkov iz tretjega. Na osnovi tega seštevka je bila končna lestvica taka: Australija II 19,88, Victory 83 13,44, Azzurra 12,20 in Kanada 11,72.

Tudi v polfinalnem delu je glavni favorit Australija II. Jadralnice se bodo do 24. avgusta trikrat pomerile vsaka z vsako na 12 milj dolgih re-

gatah. Prvi dve se bosta nato še sedemkrat spopadli med seboj na 24 milj dolgih regatah, končni zmagovalc pa bo proglašen za »uradnega izizvalca« ameriškega prvaka, ki bo izšel iz ameriškega dela kvalifikacij.

Posadka «Azzurre» se je za polfinalni nastop temeljito pripravila. Preverili so vso opremo jadralnice in zamenjali staro krmilo z novim, ki bi moral zagotavljati večjo prožnost in torej omogočiti uspešnejšo plovbo.

Kot znano je med novimi sponzorji italijanske jadralnice tudi petični princ Aga Kan, ki je že napovedal, da bo «Azzurro» podprl tudi v prihodnji izvedbi «pokala Amerik», ki bo leta 1986.

● JIM BREWER, ameriški košarkar, ki je lani igral za evropskega prvaka Forda, bo skoraj gotovo zopet nastopil za ta klub tudi letos.

Visentini osvojil «zlato kolo»

MANERBA DEL GARDA — Italijan Roberto Visentini je zmagal šesto izvedbo kolesarske dirke «zlato kolo», trietapno preizkušnjo pred svetovnim prvenstvom. Zadnjo etapo je osvojil Domenico Perani pred Giovannijem Mantovanijem. Etapa je bila zelo živahna. Na končni lestvici ima Visentini pet sekund prednosti pred Emanuelejem Bombinijem in 18'' prednosti pred Mariom Beccio. Španec Lejarreta je četrti z 20'' zaostanka.

«Čiro» Blažević bo treniral v Švici

Miroslav «Čiro» Blažević, trenutno eden najboljših jugoslovanskih nogomernih strokovnjakov, je odločil zapustiti zagrebški Dinamo, s katerim je pred dvema sezonama osvojil državni naslov. Blažević bo vodil švicarsko ekipo žiriskiga Grasshoppersa.

Olimpijini hokejisti gostovali v Italiji

Hokejisti ljubljanske Olimpije so opravili krajšo turnejo po Italiji, kjer so igrali tri prijateljske tekme in zabeležili dva poraza in en neodločen izid. IZIDI: Canazei - Olimpija 6:5 (0:2, 5:0, 1:3); Auranzo - Olimpija 10:5 (5:0, 4:3, 1:2); Asiago - Olimpija 5:5 (1:1, 4:2, 0:2).

Mazzone (Ascoli) navdušen nad Trifunovićem

Po zmagi v prijateljski nogometni tekmi proti moštvu Civitanoveseja (4:2) je bil trener Ascolija navdušen nad igro Jugoslavana Trifunovića, ki je letos prestopil v Ascolijeve vrste.

Sedmerboj

1. Neubert (NDR) 6.714 točk
2. Paetz (NDR) 6.682 točk
3. Water (NDR) 6.532 točk
4. Everts (ZRN) 6.398, 5. Dimitrova (Bol.) 6.362, 6. Smirnova (SZ) 6.321, 7. Nunn (Avstral.) 6.195, 8. Hidding (Niz.) 6.155.

Kladivo

1. Litvinov (SZ) 82,68 m
2. Kwasmy (Polj.) 81,54 m
3. Sedih (SZ) 80,94 m
4. Nikulin (SZ) 79,34 m, 5. Rodehaus (NDR) 77,08 m, 6. Ploghaus (ZRN) 76,96 m, 7. Riehm (ZRN) 76,92 m, 8. Djoulguero (Bol.) 76,64 m.

Današnji spored

9.00: kopje	M kvalifikacije
10.00: krogla	2 kvalifikacije
10.40: kopje	M kvalifikacije
16.00: 400 M OVIRE	2 FINALE
16.10: DISK	2 FINALE
16.15: 3000 m zapreke	M polfinale
16.50: 400 M	2 FINALE
17.10: 400 M	M polfinale
17.25: 4x100 m	M polfinale
17.45: 4x100 m	M polfinale
17.50: DALJINA	2 FINALE
18.05: 3000 m	M predteki
18.25: 5000 m	2 FINALE
19.30: 4x100 M	M FINALE
19.45: 4x100 M	M FINALE

«Helsinki» po TV

RAI 2	od 16.05
Ljubljana	od 15.55
Koper	od 15.55

■ Finalni tek na 400 m čez ovire je Edwin Moses pretekel z odvezanimi vezalkami levega čevlja. Veliko tveganje za varnost pri prehodu ovir.

Jutri ob 21. uri Triestina Atletico Mineiro

Jutri ob 21. uri bo na tržaškem občinskem stadionu zanimivo prvenstveno prijateljsko srečanje med Triestino in brazilsko enajsterico Atletico Mineiro, eno najboljših klubov ameriških nogomernih ekip sploh. Atletico Mineiro bo sicer nastopil brez svojega najboljšega igralca, krilnega napadalca Ederja, vrhu tega pa v letošnjem prestopnem roku odstopila v letošnjem prestopnem roku odstopila Romi Cereza. Kljub pomembnim sotesnostima gre vsekakor za zelo močno ekipo, kakršno v Trstu redkokoli vidimo, kar je navsezadnje zlasti tržaške enajsterice, ki je v zadnjih letih kvaliteto tako napredovala, da si sedaj lahko privošči dvoboj s takimi tiranimi nasprotniki in je hkrati tudi za te vabljivejši »sparring-partner«.

● ITALIJAN GIANNI OCLEPPO je v prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja v Torontu premagal Američana Tima Wilkinsona s 6:3, 6:4.

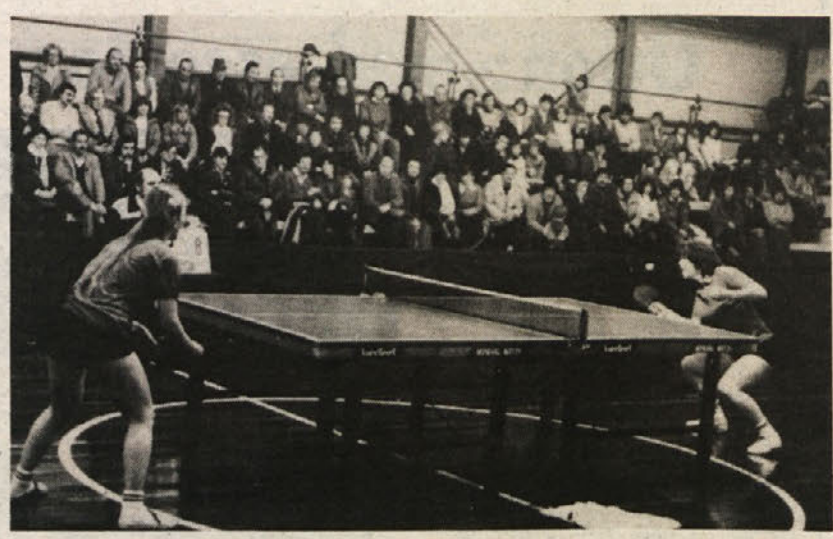
Pred pričetkom ženske namiznoteniške A lige

Obeta se naval tujih, zlasti kitajskih igralk

Krasovke brez Sonje Milič - Zanimiv razplet afere okrog Romunke Ferency

S hitrimi koraki se bliža nova namiznoteniška tekmovalna sezona. Italijanska namiznoteniška zveza FITET je že sestavila koledar ženske A lige, v kateri sodeluje šest moštev: državni prvaki Fiat Bari, Kras, Stetan Neapelj in Vigor Terni ter dobro poznana novince Cagliari in Recoaro Bocen. Krasovke, za katere letos ne bo igrala Sonja Milič, se bodo v krstnem nastopu pomerile z bocenskimi Recoarom.

Za letos bo tekmovalni sistem prvotnega prvenstva ostal nespremenjen. Igrali bodo po sistemu Swayling, se pravi, da za vsako moštvo nastopajo po tri igralke, ki odigrajo v vsakem kolu skupno 9 posameznih srečanj. S prihodnjo sezono pa bodo uvedli novo formulo, ko bo prišla bolj do izraza igra dvojic. Novost prvenstva je vsekakor močno reklamizirano odprje meja za nastopanje igralk iz inozemstva. Sama federacija je na primer poslala prvoligaškim klubom okoliščino, s katero ponuja kitajske igralke, če društva ponudijo primeren aranžma. S to potezo se bo poprečna kakovost igre v prvenstvu nedvomno dvignila, vprašljivo pa je, kako bo to vplivalo na razvoj namiznega tenisa v Italiji, saj se bo tako verjetno še okrepil italijanski naraščaj. Gotovo pa

Dvojboja med Miličevco (levo) in Romunko Ferency (desno) letos ne bo več, saj sta se obe (iz povsem drugačnih razlogov!) odrekli nastopom v A ligi

je, da bodo tako na vodilnih mestih društva, ki bodo od sponzorjev iztržila čimboljše finančne pogodbe, in društva, pa ki se opirajo na lastni naraščaj, kot Kras, bodo še bolj prikrajšana kot doslej.

Se še spominjate lanske tragikomične afere, ko se je Krasu ponovno izmuznil državni naslov, ker je Fiat Bari najel za težke denarce odlično Romunko Evo Ferency, ki je odločilno pripomogla, da je naslov ostal v Ba-

riju? Takrat so si izmislili pravljico, da gre za politično begunko, ki je brnila barve Fiata čisto slučajno in brez vsakega honorarja, zaradi »lepih oči« Ambrosinija. Priziv Krasa, zaradi očitno nepravilnega včlanjenja Romunke, je disciplinska komisija seveda odobila, da bi rešila Fiata iz zagate. Nadebudna Eva Ferency pa jih je le nekaj mesecev kasneje pravilno »poplačala« in pokazala svoje pravo lice, pa tudi ozadje celotne vse bolj nejasne afere. Kar na lepem je namreč Romunka zapustila Bari in se, seveda kot politična begunka, preselila v Nemčijo, kjer je podpisala boljše pogodbo za svoje namiznoteniške usluge. Prav gotovo so njeni računi točni, saj se vse bolj šibka lira ne more kosati s solidno nemško marko. No, prav je tako, saj Eva res ni imela nič skupnega z italijanskim prvenstvom. Ostaja le grenka ugotovitev, da je namiznoteniška zveza z dvomljivo športno o-dločitvijo ratificirala tako ravnanje, da je prav zaradi tega državni naslov ostal v Bariju, vse to pa na rovaš Krasa, kateremu ostaja le simbolična to-lazba, da so pravzaprav slovenske igralke bile moralne zmagovalke.

(B. S.)

OBVESTILA

ŠD Kontovel
obvešča starše in atlete, ki se na-meravajo udeležiti košarkarskega te-čaja v Premanturi (Pulj), da bo jutri, v četrtek 11. 8., ob 20.30 na sedežu društva sestanek, na katerem se bomo pogovorili o vseh podrobnostih tečaja.

TPK Sirena
obvešča, da se pred društvenim tere-nom v Barkovljah redno odvijajo ja-dralni treningi ob torkih in četrtdkih, od 14. ure dalje. Treningov se lahko udeležujejo tudi mladi kadeti in ka-detinja, ki so komaj končali jadral-na tečaja pri TPK Sirena.

ŠZ Bor —
Košarkarska sekcija
obvešča, da se bodo treningi za ka-dete pričeli 16. tega meseca na sta-dionu »Prvi maj«.

Vsi zainteresirani, to je tudi začeti-niki letnikov 1967 in 1968, se lahko prijavijo na stadionu neposredno pred pričetkom treninga. Točen urnik tre-ningov bomo sporočili naknadno.

ŠZ Bor
obvešča, da je stadion »1. maj« zaprt do 15. avgusta.

Šahovska sekcija ŠD Polet
obvešča vse ljubitelje šaha, da je poletni igralni čas vsak torek in petek ob 20. uri na sedežu v krožku Poleta, Ul. Riecreatorio. Toplo vabljeni.

Po izidu koledarjev za sezono 83/84

Številne spremembe v amaterskih ligah

Deželni odbor nogometne zveze je te dni objavil sestavo skupin amaterskih prvenstev in sicer promocijske, 1. in 2. lige. Kot lanske sezono se je tudi letos za ta prvenstva prijavilo 16 ekip za promocijsko ligo, (ena skupina) 32 za 1. ligo (dve skupini) 96 za 2. ligo (šest skupin). V teh prvenstvih bodo nastopile tudi nekatere na-enejsterice, zato pogledimo v kate-ro skupino so jih dodelili.

1. AMATERSKA LIGA
V tej ligi bo od naših ekip, kot lan-sko sezono, igrala le kriška Vesna, in sicer v B skupini, ki bo tako se-stavljena: Costalunga, Is. Turriaco, Gradese, Muggesana, Palmanova, Percoto, Ponziana, Pro Fiumicello, Pteris, Ronchi, S. Giovanni, Sangior-gina, S. Canzian, Tisana, Torviscosa in Vesna.

Iz tega seznama je razvidno, da je v tej skupini letos precej novosti gle-

de na lansko prvenstvo. V skupini ni več ekipe Portuale, ki je napredovala v promocijsko ligo, iz katere pa sta nazadovale Is. Turriaco in Ponziana. V tej skupini letos ne bomo videli e-najsterice Cime Adviser, Corna di Rosazza, Fortituda in Stocka, ki so lansko sezono izpadle iz lige, njihova mesta pa so zasedle Tisana, Gradese in Muggesana, ki so osvojile prva me-sta v D, E in F skupini 2. AL. V letošnjem prvenstvu 1. AL skupine B imamo torej poleg 11 lanskih ekip še pet novih in sicer Is. Turriaco, Gra-dese, Muggesana, Ponziana in Tisana.

2. AMATERSKA LIGA
V tej ligi in sicer v skupini F (kot lani) bodo letos igrala le tri naše enajsterice. Skupina F bo letos tako sestavljena: Aurisina, Campi Elisi, CGS, Domio, Fortitudo, Giarizzole, Kras, Libertas, Opicina, Op. Supercaf-fè, Primorje, Radio Sound, Stock, Ver-megliano, Zarja in Zaule.

Tudi v tem prvenstvu je prišlo do nekaterih sprememb. V tej skupini namreč letos ne bodo igrala ekipe S. Marca, Gaje in Campanell, ki so lani izpadle iz lige, poleg njih pa ne bo Muggesane, ki je napredovala v 1. AL, ter ekipe Isonza, ki so vključili v skupino E. Teh pet bodo nadomestile Aurisina in Vermeigliano, ki sta si la-ni zagotovili napredovanje, saj sta zmagali prvenstvi 3. AL (skupina I o-ziroma L). Poleg teh pa bomo videli še Fortitudo in Stock, ki sta lani izpa-dle iz 1. AL, ter Radio Sound, ki sicer letos prvič nastopa. Ta ekipa je prak-tično bivša Cima Adviser, s katero se je društvo Radio Sound združilo, da bi ne bilo primorano igrati v 3. ama-terski ligi.

Naj še enkrat omenimo, da se bosta prvenstvi 1. in 2. AL začeli v nedeljo 18. septembra. Za prvenstvo 3. ama-terske lige, ki se bo začelo 25. septem-bra, pa niso še določili skupin.

(B. R.)

Od 20. do 28. avgusta

Odbojkarji Juventine na priprava na Bledu

Odbojkarji športnega društva Juven-tina bodo šli od 20. do 28. avgusta na priprave na Bled. Po lanskeletni iz-kušnji so odgovorni pri društvu ponov-no izbrali ta prelepi slovenski kraj za pripravo na začetek sezone. Stiki med goriškim društvom ter odbojgarskim klubom Bled z Bleda so se v zadnjih časih ojačili, tako da so naši fantje za teden dni na Bledu povsem preskrblje-ni. Gostovali bodo v depandansi ob je-zeru hotela Svoboda in bodo imeli na razpolago dve odbojgarski igrišči na prostem, atletsko igrišče in tudi telo-vadnico v primeru slabega vremena. Poleg tega imajo na voljo še sejno dvorano hotela za predavanja in pre-lepo okolico za izlet. Do sedaj je vpi-sanih okrog 20 otrok, od katerih se bodo nekateri prvič spoprijeli s to

športno panogo. Prvo skupino mladih, ki se ukvarja z odbojko že nekaj let, bo vodil Jožef Cej (udeležili se ga bo-du tudi nekateri igralci prve ekipe, ki nastopajo v C-2 ligi). Drugo mlajšo skupino pa bo vodil Ivan Plesničar. Prav za te odbojkarje je na razpolago še nekaj mest. Zaradi tega vabimo vse tiste, ki bi radi začeli z odbojko, da se prijavijo. Vpisujejo Vili Prinčič v uradu ZŠSDI Ul. Malta 2 — Gorica, telefon 33029, Aleksander Corva, Ul. Carso 8, telefon 81693 in Ivan Plesni-čar, Ul. Cavallergeri di Lodi 14/2 Štan-drež. Prijavijo se lahko fantje rojeni v letih 68, 69, 70 in 71. Prepričani smo, da bo tudi letos ta enotedenska pripra-va uspešna in da bodo lahko udeleženi-ci od nje veliko odnesli.

(zip)

Danilo Lokar

BOLNIK IN JUNAKI

»Če to ne bo pomagalo, zapleševa s hudičem polko!«
Za te rdeče kocke — sublimat — sta bila pro-sjačenje in boj v lekarni posebno huda, dolga, za-mudna, skoro brezizgledna.

»Ne smemo! Prepovedano! Vaši recepti so dav-no zapadli! Strup je prehud in sploh nima posa-meznik pravice do tolikšne mere!«

Ko je slišal Benko to besedo, se ni dal več od-gnati, prilepil se je nanjo in vrtal dalje, vrtal vztrajno.

Decembrska noč s polnim mesecem in velikimi zvezdami je ležala nad zemljo, ko je Benko z lah-kim korakom spočitega človeka hitel in drvel da-lini, v četrto prek planine, ki je ločila dve do-sa. Ležala je skoro na dnu globoke stopničaste za-ti je zdelo, da jaše hiša vrh hiše in da drve vse v prepad. Benkova je bila prav pri dnu.

Komaj je stopil ta večer v domačo hišo, je od-hitel po stopnicah naravnost v spalnico. Na nočni omariči je razpostavil vsaksebi tri stekleničke z mrtvaškimi glavami in spravil spričevalo o boleznih v predal. Ozrl se je po sobi in ugledal v kotu pri oknu pljuvalnik, staro posodo, ki jo je nekda rabil.

Vrnil se je v kuhinjo, a se je moral sredi poti ustaviti. Zopet je stopil v sobo. Ugodje je bilo pre-bi ga bil vedro, dve — takšno je bilo to ugodje. Prižgal in ugašal je luč, stopil hrbtenski k oknu — da, stekleničke stoje, kot treba, mrtvaške glave, kakor bog zapove

Potem se je ves večer smehljaj in soseda Bla-gonja in Jejčič, ki sta prišla radovedna poizvedo-kaj se novega po svetu, nista mogla uganiti, vedestem obličju.

Bila je njegova skrivnost in bolj ko se je spu-ščal vanjo, bolj se mu je zdelo potrebno, da jo za-

varuje in skrije. Zdela se mu je vse večja, pomem-bnejša in celo sposobna, da se razvije, razširi ali skrči, kakor bi pač kazala potreba. In ker je ta skrivnost počivala v njem kakor dete v materinem telesu, ko raste — tudi njegova skrivnost je spo-toma rastla —, je ni smel nikomur izdati.

Ko je to noč legel, se mu je zdelo, da je nje-gova strategija pravilna — toda, hm, to so šele prvi jarki, prvi zakloni, prve ovire. Njegova skrivnost lahko še zraste ali se skrči, kakor bo treba. Ozrl se je na tri stekleničke z mrtvaškimi glavami, po-mislil na spričevalo v predalu v nočni omariči in nalahko vzdignil glavo — da, posoda, pljuvalnik je tam.

»Zdaj naj pridejo Nemci,« se je nasmehnil in utrnil luč.

Poslej se je zanimal še bolj po načrtu, kaj se godi po svetu, po deželi, po dolini. Kod hodijo Nem-ci, kaj počenjajo, katere vasi so že obiskali in kam sploh še niso prodrli.

Hotel je razbrati kako vodilno misel iz svojega opazovanja, hotel najti kak red. Katera smer pre-vladuje? Vzhod ali zahod? Kakšen svet izbira pri pohodih sovražnik? Hribovit ali dolinski? Potemtak-em bi njegova vas še ne prišla na vrsto? Toda vse se je zdelo premešano in brez reda, brez vo-dilne misli.

Včasih se je zbudil žalosten in pomislil:

»Kaj ne bom znal več kašljati? Ko so me kli-cali na pregled in na višji pregled zaradi pokojni-ne, je šlo tako imenitno. Ko mi niso hoteli dati karte za dodatno hrano, je šlo prav tako dobro. Le zdaj, zdaj, danes —« Pozabil je kašljati.

In se je napenjal, poskušal in vdihal ščepec pepela od odložene cigarete. A danes ni hotelo ubo-gati. Le kihanje je prišlo nadenj in ni hotelo pre-stati. A tega se je bal in ga ni potreboval.

»Lahko bi mislili, da sem bolj zdrav ko drugi, če tako močno kiham!«

Za trenutek je obupal, ker se je bal, da bi mu organi, kadar bi jih potreboval, ne hoteli biti po-korni. A takoj se je zavedel svoje moči in je zaupal v načrt, v skrivnost, v svojo strategijo.

Seveda, njegova bolezen je hodila čudna pota. Bili so zdravniki, ki so leta in leta trdili:

»Nič, nič! Pravega ne moremo najti!«
Bili so pa drugi, ki so vztrajno ponavljali:

»Se razume — na najboljši poti v jetiko. Majh-na luknjica se je pričela že delati na temle mestu!«
In so kazali s prstom pod ključnico.

Eni so mu priporočali veselo življenje, jed, pi-jačo do volje, drugi so mu branili tako rekoč di-hati, zabičevali mu strašno tenko hrano in včasih, ko je prihajal Benko iz mesta domov — šel je po navadi k dvema nasprotujočima si zdravnikom — ni prav vedel, kaj bi si mislil. Sedel je na postelji, roke je držal sklenjene kakor k molitvi, pa ni molil, le nasmihal se je, nasmihal in zvonil z nogami.

Sklenil je, da se bo z boleznijo pomenil sam pomenil na štiri oči, se držal tega, kar bo bolezen sama rekla.

Toda bolezen je imela dva obraza, prav kakor zdravniki. Včasih ni bilo sledu po nji, včasih je mislil, da ga pri priči pokonča. Bilo je pravzaprav najhuje, kar se mu je moglo zgoditi, ta stvarca z dvema obrazoma. Včasih je dolge dneve sopel kakor kovaški meh, potem pa pozabil prav na vse in pil, kadil, se vrtel kakor vrtavka.

Ta nedoločnost ga je od sile dražila in prav zdaj mu je hodila bolj na pot kot kdaj prej.

»Kaj pa, če me pusti v odločilni uri vse to pri-pravljanje na cedilu?«

Nehote mu je prihajal v misel oni znanec, ki je prosil in prosil zdravnika — ko je že ozdravel —, da bi mu dajal še naprej injekcije, zmerom dal-je, da ga le ne odpeljejo v Nemčijo. Zdravnik se je branil.

»Ni več potreba! Škodilo vam bo!«

»Nič ne! Ne bojte se! Kar naprej! To je naj-zanesljivejši pripomoček. Dokler me vidijo v vaših rokah, sem varen. Kaj bo potem — kaj bo potem — kdo bi to vedel?«

Tako vztrajno se je vračal kakor pes pred vra-ta, da ga zdravnik spričo Nemčije ni mogel pognati. Zapiral mu je vrata, oni je pa le čakal.

Benko je sedaj premišljeval, kdaj pride na vrsto njegova vas, kdaj jo obiščejo Nemci. A domislil se je zopet, da ni v teh pohodih nobenega reda. In morda so neke celo kovači, ki jih on ne pozna, a vendarle kujejo to železo.

Sam pa se je držal bolj in bolj svojega ugotov-ljenega reda in polasčalo se ga je mirno, trdno zadoščenje.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebne mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
izdajateljev FEG

Komemoracija v Nagasakiju

Proti atomski bombi za mir in pravičnost

TOKIO — «Nagasaki naj za vedno ostane zadnje mesto, ki ga je doletela tragedija atomske bombe,» je včeraj dejal župan tega japonskega mesta, ko se je na veliki komemoraciji spominjal dogodkov izpred 38 let. Prav na včerajšnji dan leta 1945 je bil namreč svet priča drugemu atomskemu bombardiranju v zgodovini.

Župan Hitoši Motojima je pred množico 20 tisoč ljudi v parku miru v Nagasakiju prebral tradicionalno «deklaracijo za mir» in pozval vse tiste države, ki razpolagajo z atomskim orožjem, naj prenehajo s svojimi eksperimenti. Ob tem je tudi predlagal, naj bi šli posebni delegaciji v ZDA in Sovjetsko zvezo z namenom, da pritiskata na obe vladi in preprečita morebitno jedrsko vojno.

V svojem daljšem posegu je župan Motojima izrazil tudi zaskrbljenost nad čedalje pogostejšimi «obiski» ameriških vojnih ladij na Japonskem, ki jih sumijo, da so založene z jedrskim orožjem. Vendar to še ni bilo vse: dotaknil se je tudi vprašanja «hibakušov» (to je tistih ljudi, ki še sedaj nosijo posledice eksplozije atomske bombe in jih je kakih 370 tisoč) ter zahteval, da jim država nudi posebne odškodnine. Kot znano, japonska vlada ni nikoli sprejela tega predloga, saj bi to po njenem mnenju pomenilo priznanje, da je sama Japonska nosila ob eksploziji atomskih bomb del odgovornosti.

Predlog po «državnih odškodninah» je podprla tudi svetovna protijedrska konferenca, ki se je končala prav včeraj v Nagasakiju z veliko manifestacijo, ki se je udeležilo okrog 10 tisoč ljudi. Konferenca, ki se je začela 1. t.m., se je udeležilo 160 tujih delegatov v zastopništvu 33 držav, prisotni pa so bili tudi kitajski opazovalci, ki so se konference udeležili prvič po 18 letih odsotnosti.

Orion: med escortom in sierro

Septembra, ko se bo večina Italijanov vrnila s počitnic, bo že na voljo. Govorimo seveda o orionu, novem Fordovem modelu, ki sodi med escort in sierro in je odgovor tovarne tistim, ki so od nje zahtevali povratek h klasičnim oblikam družinske limuzine in ki jim je bil escort premajhen, sierra pa nekoliko preveč futuristično oblikovana.

Orion je torej družinska limuzina, dolga 420 cm, ki razpolaga s štirimi različnimi motorji: 1300, 1600, 1600 z vbrizgavanjem goriva in v bližnji bodočnosti tudi s 1600-kubičnim dizlom. Menjalnik je pri vseh modelih petstopenjski, na voljo pa bo tudi tristopenjska avtomatika. Orion povzema v glavnem nekatere tehnične rešitve escorta, saj je glavna razlika v karoseriji, ki ima sedaj spodoben zadek.

Najmočnejši model je seveda 1600-kubični z vbrizgavanjem goriva, ki zmore 105 KM pri 6.000 vrtljajih v minuti in največji navor 14,1 kpm pri 4.800 vrtljajih. Osnovni model, ki ima 1300-kubični motor pa zmore 69 KM pri 6.000 vrtljajih in 10,2 kpm pri 3.500 vrtljajih; različne so seveda tudi zmogljivosti, ki gredo

od 160 km na uro komaj omenjenega 1300-kubičnega modela do 186 km na uro, kolikor zmore najmočnejši model z vbrizgavanjem goriva. Dizel, ki bo zmogel 54 KM pri 4.800 vrtljajih pa bo dosegel najvišjo hitrost 147 km na uro, kar za 1600-kubični motor ni malo. Slednjemu modelu prispisujejo tudi izredno ni-

zko porabo. Omeniti je treba, da ima Orion prednji pogon in seveda štirivaljni, prečno vgrajen motor. Če gre za ne, ključ v roke, pa gredo od 11.321.000 za model 1.3 GL, do 11.842.000 za model 1.6 GL ter do 13.910.000 lir za 1.6 injection. Cene dizla še niso objavili.

V Franciji nevarna «igra»: ubijanje

PARIZ — «Ali ste sposobni ubijati?», to je novi francoski hit-test, ki ga daje v presojo znani pariški tehnik «Nouvel Observateur». Kaže, da se je v letu 1983 Francozov polastila prava ubijalska strast, tarče in žrtve te strasti pa so največkrat otroci. Skratka, testov je v teh počitniških dneh veliko (o seksu, nadarjenosti, ljubezni itd.), ta pa je milo rečeno svojevrsten.

Povod pobudi je čisto resnična zgodba. Pred dnevi je neki Francoz v pariškem predmestju La Courneuve streljal iz svojega stanovanja v desetem nadstropju stolpnice na 10-letnega alžirskega dečka in ga ubil. Razlog: otroci so delali nemogoč hrup.

In to je bil povod testu, ki ga sestavlja 30 vprašanj, odgovore pa seveda vsakdo obdrži le zase. «Nouvel Observateur» piše: V teh vročih poletnih večerih se strelja na otroke, kot da bi šlo za zajce. Trditve je seveda pretirana, vendar je dejstvo, da so v zadnjem času zabeležili kar dvanajst takih primerov in k sreči so bili strelci dokaj nespretni, saj je izgubil življenje «samo» še en deček v Grenoblu. Povsod pa isti vzrok oziroma

izgovor: Otroci so med igro preveč hrupni.

Francozi imajo torej zrahljane živce in kaj kmalu sprožijo iz puške ali revolverja. To velja predvsem za Pariz, ki načenja celo zloglasni sloves Chicaga, znane brolga najrazličnejših malopridnežev. A ne samo Pariz, tudi «Sinja obala» je raj za gangsterje. Še sedaj je francoska javnost pod velikim vtisom pokola, ko je skupina zločincev pustila za seboj v hotelu «Sofitel» kar sedem trupel. Krvavi dogodek se je pripetil v petek. Vendar se je strah polastil Francozov tudi zaradi drugih razlogov. Statistike namreč kažejo na to, da je v vrstah strelcev in ubijalcev čedalje več običajnih povprečnih državljanov pete republike. Nekateri strokovnjaki skušajo razložiti pojav z dejstvom, da izredna vročina rahlja živce še tako mirnim ljudem...

Tudi francoska vlada ob tem ne stoji križem rok. Zaenkrat je sklenila omejiti prosto prodajo orožja. Mogoče je poteza prišla prepozno, kajti po nekaterih računih naj bi imeli Francozi doma več kot deset milijonov revolverjev, pušk in ostalih nevarnih «igračk».

Jangce preplaval pokrajino Hubei

PEKING — Uradno so sporočili, da je gmotna škoda, ki so jo v osrednji kitajski pokrajini Hubei povzročile silovite poplave, «izredno huda».

Po vseh iz pokrajinske radijske postaje, ki so jih prejeli v Pekingu, je razvidno, da je 80 odst. okrajev in obljudenih središč pod vodo. Sklad vso pokrajino Hubei teče veličastna, toda tudi divja reka Jangce.

Ena tretjina obdelanih polj je popolnoma uničena. «Moramo se zavedati — je dejal pokrajinski guverner Tian Ying prebivalstvu — da so bile to pot poplave izredno uničujoče in da so povzročile izredno hudo gmotno škodo ter velike težave prebivalstvu, ki živi v opustošenih krajih.»

Guverner je navedel škodo, ki je prizadela baze za zbiranje vode, ribogojnice, industrije in prometne žile. Sem je treba prišteti še ohromitev finančnih in gospodarskih poslov ter hude nevarnosti za zdravje prebivalstva.

Napovedujejo trdo in dolgo delo, da bi rešili pridelke. Eno tretjino zemljišč v Hubeiu bodo morali znova obdelati ter posejati nove nadomestne posevke, ki naj bi obrodili pred zimo.

Šola za bodoče kadre

DEBELI RTIČ — Deveta poletna politična šola klubov OZN se je iztekla. Po teden dni počitnic je v dveh izmenah posvetilo dodatnemu izobraževanju in usposabljanju 36 osnovnošolcev in 42 srednješolcev. Včeraj so udeleženci druge izmene spustili zastavo OZN, ki je dva tedna vihrala na jamboru sredi tabora v mladinskem zdravilišču na Debelem rtiču.

«Poletna šola je najpomembnejša izobraževalna akcija ZSMS v počitniških mesecih. V bistvu je to šola za bodoče vodstvene kadre v klubih OZN. Zasnovana je delovno: zjutraj so predavanja, popoldne poteka delo v skupinah, zvečer pa so predavanja z diapozitivi, ki se nato razvijejo v pravo okroglo mizo,» je povedal Mitja Zagar, vodja centra klubov OZN pri republiški konferenci

ZSMS.

Udeleženci obeh izmen letošnje poletne politične šole so obdelali po šest tem, tri teme pa so v obliki pogovorov obdelali po skupinah. Največ so govorili o nemoči OZN pri razreševanju najbolj perečih političnih problemov in zagotavljanju miru v svetu, poudarili pa so, da imajo Združeni narodi oziroma njihove specializirane organizacije izjemno vlogo na gospodarskem, zdravstvenem, znanstvenem, humanitarnem in drugih področjih. Slušatelje je precej pritegnila tudi tema o mednarodnem letu mladine, ki bo leta 1985, še zlasti zaradi vse globljega generacijskega prepada. Ugotavljali so tudi, da širjenje kriminalitete, narkomanije in alkoholizma in vse večja nezaposlenost med mladimi predstavljajo enega največjih družbenih problemov.

Slano plačal premajhno taktnost

KANSAS CITY — Podeliti neki uslužbenki slabše plačano delovno mesto, češ da je «prestara, premalo sexy in ne dovolj spoštljiva do moških», je lahko zelo drag špas. Tega se je zavedal ravnatelj neke ameriške televizijske družbe, ki je moral plačati pol milijona dolarjev (750 milijonov lir) odškodnine novinarki Cristini Craft, ker jo je iz komentatorke «degradiral» v navadno reporterko. Kaže, da se je ravnatelj odločil za to potezo, ker je gledanost postaje znatno padala, ko se je Craftova pojavljala na ekranu. V utemeljitvi pa je dodal, da gledalci Kansas Cityja ugajajo «prikupne, nežne in tople ženske».

Poroti pa se je utemeljevanje zdelo očitno žaljivo in je obsodilo premalo taktnega ravnatelja na izplačilo odškodnine.

Alpinista ob življenje

MACUGNAGA — Dva nemška alpinista sta izgubila življenje na švicarskem pobočju gore Monte Rosa. Njuni trupli je po naključju odkril včeraj helikopter, ki je letel nad krajem dogodka. Kaže, da sta skušala alpinista preplezati vrh Dufour, ko jima je spodrsnilo in sta zgrmela do ledenika Grenz, kjer sta obležala brez življenja. Do nesreče je prišlo pred nekaj dnevi.

Nafta ob obali Južne Afrike

JOHANNESBURG — Veliki črni madež nafte, ki se je razlila iz nekega španskega tankerja ob obali Južne Afrike, ne predstavlja nevarnosti. Tako vsaj zatrjuje odgovorni pri južnoafriških oblasteh, saj pravijo, da je uspelo omejiti pojav, pa čeprav je naftni madež dolg 80 km in širok 54 km.

Jedrsko zaklonišče v Madridu

MADRID — V Španiji so zgradili svojevrstno zaklonišče pred morebitnimi jedrskimi napadi. In to kar v strogem središču Madrida, pod fontano posvečeno grški mitološki boginji, Praviho, da je to najbolj varno in moderno špansko zaklonišče.

Italijani in topless

MILAN — Večina Italijanov meni, da moški ali ženska, ki se sončita popolnoma gola na osamljeni plaži, ne žalita splošnega moralnega čuta. To izhaja iz ankete, ki jo je raziskovanje javnega mnenja Doxa, ki je vprašanju golote na plaži anketiral okoli dva tisoč ljudi. Razčlemba rezultatov pa vsekakor kaže, da je tudi med Italijani puritanska miselnost še vedno močno zasidrana, saj so skoraj v isti sapi dodali, da so na obljudenih plaži tudi gole ženske prsi žaljive.

N. V. Gogolj: Taras Buljba

(25.)

riše: Željko Lordanić

